

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024

Denisa Dvouletá

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra krizového řízení

**Povodně v Uherském Hradišti v roce
1997 a v roce 2006**

Bakalářská práce

Floods in Uherské Hradiště in 1997 and 2006

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Ing. Karel MALINOVSKÝ

AUTOR PRÁCE

Denisa DVOULETÁ

PRAHA

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 29. 2. 2024

Denisa Dvouletá

ANOTACE

Ve své práci se budu zabývat povodněmi v Uherském Hradišti, konkrétně povodní v roce 1997 a v roce 2006. V úvodu práce objasním základní informace potřebné k této problematice. Dále se zaměřím na popis obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště a následně detailně popíšu příčiny, průběh, opatření a škody způsobené jednotlivými povodněmi. Na konec bych ráda vše shrnula a navrhla, co šlo udělat lépe.

KLÍČOVÁ SLOVA

Povodně – Obec s rozšířenou působností – Srovnání povodní – Povodňový orgán – způsobené škody – opatření

ANNOTATION

In my work I will deal with the floods in Uherské Hradiště, specifically the floods in 1997 and 2006. In the introduction of the thesis I will explain the basic information necessary for this issue. Then I will focus on the description of the municipality of Uherské Hradiště and then I will describe in detail the causes, course, measures and damages caused by each flood. Finally, I would like to summarise everything and suggest what could have been done better.

KEY WORDS

Floods - Municipalities - Comparison of floods - Flood authority - damage caused - measures

Obsah

Úvod.....	6
1. Pojmy.....	8
1.1. Povodeň, přirozená a zvláštní povodeň	8
1.2. Povodí	8
1.3. Vodní toky, koryta vodních toků	8
1.4. Povodňová opatření	9
1.5. Stupně povodňové aktivity	9
2. Legislativa v oblasti ochrany před povodněmi a její vývoj.....	10
3. Povodně.....	12
3.1. Dělení povodní	12
3.2. Povodňové orgány, povodňový orgán obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště.....	13
3.3. Činnost povodňových orgánů při vyhlášení krizových stavů	15
3.4. Povodňové plány.....	16
3.5. Povodňový plán obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště	18
3.6. Stupně povodňové aktivity	22
4. Charakteristika správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště	25
4.1. Orgány obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště	26
4.2. Geografický popis obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště .	30
4.3. Hydrologické poměry obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště.....	31
4.4. Opatření k ochraně před povodněmi	35
5. Povodeň 1997.....	38
6. Povodeň 2006.....	40
7. Porovnání povodní.....	43
7.1. Porovnání činnosti povodňových orgánů.....	45
8. Návrhy na zlepšení protipovodňových opatření	48
Závěr	51
Seznam zdrojů	53

Seznam tabulek	56
Seznam obrázků	57
Seznam příloh	58

Úvod

Povodně na území České republiky jsou neodmyslitelnou součástí nejen historie, ale i současnosti. Geografie České republiky nám prozradí, že na našem území se nachází mnoho řek. Co se větších řek týče, jako je Vltava, Labe a Morava, ty společně s přírodními vlivy vytváří podmínky pro častý vznik přirozených povodní. Rozsah způsobených škod pak spadá na obce a obyvatelstvo, krajinu a životní prostředí. Povodně jsou tak nejčastější krizovou situací u nás a jednou z největších hrozeb, která za sebou zanechává spoustu negativních dopadů. Na našem území se povodně vyskytují poměrně často. Jednou z nejvýraznějších a nejtragičtějších v novodobé historii byla povodeň v roce 1997. Tato událost přinesla nejen mnoho škod a ztrát, ale i politické reakce, které ovlivnily vývoj legislativy v oblasti ochrany před povodněmi a krizového řízení. Mezi další povodně, které se zapsaly do dějin České republiky, patří povodně z let 2002, 2006 a 2013. Velice často dochází i ke vzniku tzv. bleskových povodní, které mohou být příkladem „domino efektu“, který vznikl v důsledku opačného extrému, a to sucha. Jedná se způsob vzniku povodní, kdy během velmi krátké doby naprší na určitém území velké množství srážek.

Protože pocházím z obce, která se nachází ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště, a tímto obvodem protéká i řeka Morava se svými přítoky, tak se povodňové situace týkají i mého okolí. To mě mimo jiné vedlo ke zvolení tohoto tématu pro bakalářskou práci. Porovnání povodní z let 1997 a 2006 jsem si zvolila i ze zájmu účinnosti změny v legislativě, nových technologií a připravenosti obce Uherské Hradiště na další povodňové situace. Po změně legislativy pak následující povodně poukázaly na nedostatky, které se na protipovodňových opatřeních a připravenosti povodňových orgánů nestačily zabezpečit.

Cílem je tedy zjistit, zda jsou nynější protipovodňové opatření ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště dostatečné a zda jsme schopni si s takovými mimořádnými událostmi poradit bez značných dopadů na obyvatelstvo. Práce se zaměřuje na komparativní analýzu těchto dvou povodní na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště, co se průběhu, rozsahu a vzniklých škod týče. Zhodnotíme opatření, která byla po

roce 1997 přijata. Na základě zjištěných poznatků a rozhovorů s odborníky se v závěru práce navrhnou možná doporučení a návrhy na zlepšení stávajících opatření ve správním obvodu Uherského Hradiště.

1. Pojmy

Tato kapitola objasní několik základních pojmů, které jsou stěžejní pro tuto práci. Definice jsou převzaty ze zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, a ze studijní literatury.

1.1. Povodeň, přirozená a zvláštní povodeň

Jedná se o přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků a jiných povrchových vod, při kterém voda zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může tak způsobit škody. K povodním dochází i při nedostatečném odtoku či při zaplavení území nadměrnými srážkami.¹ Pod pojmem povodeň rozumíme stav, při kterém je vyhlášen druhý nebo třetí stupeň povodňové aktivity a končí odvoláním třetího stupně povodňové aktivity.²

O přirozenou povodeň se jedná, je-li způsobena přírodními vlivy, tj. táním nebo dešťovými srážkami.¹

Zvláštní povodeň je způsobena jinými než přírodními vlivy. K tomuto typu povodní dojde zejména poruchou vodního díla.

1.2. Povodí

Jedná se o území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků k určitému místu vodního toku (obvykle soutok s jiným vodním tokem nebo vyústění vodního toku do jiného vodního útvaru – moře, jezero, soutok řek).^{3,4}

1.3. Vodní toky, koryta vodních toků

Vodními toky jsou povrchové vodní toky, které tečou vlastním spádem v korytě trvale nebo ve větší části toku. Součástí vodních toků jsou i vody

¹ NOVÁKOVÁ, Jaroslava; KRULÍK, Oldřich; BUREŠ, Radek. Úvod do bezpečnosti a krizového řízení I. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-343-7.

² § 64 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách

³ Pojmy. Online. Ministerstvo Vnitřní záležitostí ČR. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/povodi.aspx>. [cit. dne 20. 7. 2023]

⁴ § 2 odst. 10) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách

ve slepých ramenech a v úsecích přechodně tekoucích přirozenými dutinami pod zemským povrchem.⁵

Korytem vodního toku rozumíme pozemek, který je v katastru nemovitostí evidován jako vodní plocha. Jestliže ale plocha pozemku, po kterém protéká vodní tok, není v katastru nemovitostí evidována, je pak korytem dno tohoto toku a jeho břehy (až po břehovou čáru – určena hladinou vody).⁶

1.4. Povodňová opatření

Povodňová opatření jsou přípravná opatření, která se provádí při nebezpečí povodně, za povodně a po povodni. Mezi tyto přípravná opatření patří zejména stanovení záplavových území, vytvoření povodňových plánů, příprava předpovědní a povodňové služby, vytvoření hmotných povodňových rezerv a příprava účastníků povodňové ochrany.⁷

1.5. Stupně povodňové aktivity

Stupni povodňové aktivity rozumíme míru povodňového nebezpečí vázaná na směrodatné limity – zpravidla vodní stavy nebo průtoky v hlásných profilech na vodních tocích, popřípadě na mezní nebo kritické hodnoty jiného jevu uvedené v příslušném povodňovém plánu.⁸

⁵ § 43 odst. 1) zákona č. 254/2001 S., o vodách

⁶ § 44 odst. 1) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách

⁷ § 65 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách

⁸ § 70 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách

2. Legislativa v oblasti ochrany před povodněmi a její vývoj

Právní úprava problematiky na úseku vod historicky spadá až do roku 1870. V letech 1921–1937 byla připravena osnova nového jednotného vodního zákona pro území bývalého Československa. K přijetí navrhovaného zákona však nedošlo. Další souhrnnou právní úpravou byl zákon č. 11/1955 Sb., o vodním hospodářství, který byl následně nahrazen zákonem č. 138/1973 Sb., vodní zákon, doplňován zákonem č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství. Návrh nového zákona (zákon č. 254/2001 Sb.) byl vypracován v době, kdy se ČR připravovala na vstup do EU. Potřeba přípravy nového zákona vyplývala z důvodu společensko-ekonomických změn po roce 1989. Návrh nového zákona spojuje 2 současně platné zákony (zákon č. 138/1973 Sb. a zákon č. 130/1974 Sb.).

Aktuální platné znění vodního zákona, na rozdíl od předchozí úpravy, definuje základní pojmy, stanovuje práva a povinnosti orgánů veřejné správy a účastníků ochrany před povodněmi. Rovněž stanovuje, které situace lze považovat za nebezpečí vzniku povodně. Nově se uvádí definice záplavových území (nahrazuje pojem „zátopová území“), kdy rozsah těchto území stanoví vodoprávní úřad.

Za účelem zmírnění účinků povodní vodní zákon zavádí nové instituty – území určená k řízeným rozlivům povodní a území ohrožená zvláštními povodněmi. Vodní zákon také podrobně specifikuje opatření k ochraně před povodněmi (např. povodňové plány, předpovědní a hlásná povodňová služba, dokumentace apod.) a úkoly povodňových orgánů. V závěru Hlavy IX. pak vodní zákon představuje právní úpravu systému hrazení nákladů na opatření na ochranu před povodněmi.⁹

V souvislosti s rozsáhlými povodněmi v roce 1997 vznikla potřeba odpovídající právní úpravy. Absence právních předpisů při provádění záchranných a likvidačních prací a ohrožení lidských životů a majetku vedla k potřebě zvláštní právní úpravy, která by vytvořila podmínky pro řešení situací

⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 254/2001 Sb., o vodách

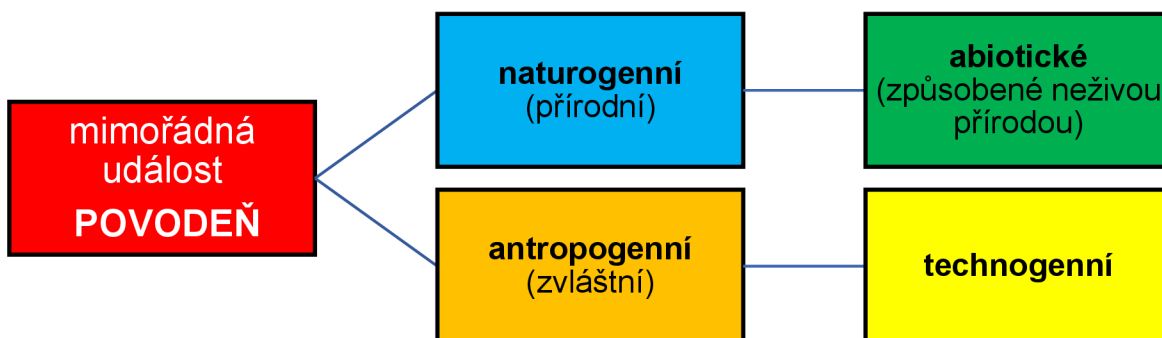
vyvolaných především mimořádnými událostmi velkého rozsahu. To vedlo ke zpracování návrhu zákona o krizovém řízení a o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení vznikl v návaznosti na ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Jedná se o předpis klíčového významu v oblasti krizové legislativy.

3. Povodně

Tato kapitola z úvodu objasní dělení povodní na povodeň přirozenou a na povodeň zvláštní, včetně možných příčin vzniku těchto povodní. Dále se zabývá povodňovými orgány obecně a činnostmi povodňových orgánů při vyhlášení krizového stavu. Plynule se dostaneme k povodňovým plánům. Dozvíme se, jaké mají povodňové plány podle zákona o vodách náležitosti, a jakou podobu má povodňový plán obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště.

3.1. Dělení povodní

Základní dělení povodní je na povodně přirozené a na povodně zvláštní. Jestliže bychom se na dělení povodní chtěli podívat z hlediska dělení mimořádných událostí, tak bychom rozlišovali povodně jako mimořádnou událost naturogenní-abiotickou (přirozené povodně, záplavy) a mimořádnou událost antropogenní-technogenní (zvláštní povodně), viz obrázek č. 1.

Obrázek 1 Dělení mimořádné události – povodeň

Zdroj: vlastní

Mezi přirozené povodně patří zejména povodně způsobené přírodními jevy, a to zejména nadměrnými srážkami nebo táním sněhu. Přirozené povodně si můžeme dále rozdělit na povodně:

- zimní – způsobené táním nebo ledovými jevy,
- jarní – způsobené táním nebo dešťovými srážkami,
- letní – způsobené dlouhotrvajícími dešti nebo krátkodobými srážkami velké intenzity.

Naopak typickou zvláštní povodní je porucha vodního díla, například protržení hráze. Příčin protržení hráze může být hned několik, např.:

- technická příčina havárie díla,
- silné zemětřesení,
- letecká katastrofa,
- válečný konflikt,
- teroristický útok.

3.2. Povodňové orgány, povodňový orgán obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště

Povodňové orgány zabezpečují řízení ochrany před povodněmi, kdy rozlišujeme povodňové orgány mimo povodeň a povodňové orgány při povodni (viz tabulka č. 1). To zahrnuje přípravu na povodňové situace, řízení, organizaci a kontrolu všech příslušných činností v průběhu povodně a v období následujícím po povodni. Radíme sem i kontrolu činnosti ostatních účastníků ochrany před povodněmi. Povodňové orgány se během své činnosti řídí povodňovými plány (viz kap. 3.3.).

Povodňové orgány MIMO POVODĚŇ	Povodňové orgány PŘI POVODNI
Ministerstvo životního prostředí	Ústřední povodňová komise
Krajský úřad	Povodňová komise kraje
Obecní úřad obce s rozšířenou působností	Povodňová komise obce s rozšířenou působností
Obecní úřad	Povodňová komise obcí, v hl. m. Praze povodňové komise městských částí
Předsedou povodňové komise je vždy: hejtman, primátor, starosta	

Tabulka 1 Povodňové orgány

Zdroj: vlastní

Povodňové orgány v době povodní mohou činit opatření a vydávat operativní příkazy k zabezpečení ochrany před povodněmi, vyžaduje-li to situace, tak i nad rámec platných povodňových plánů. Veškerá opatření a vydané příkazy se zapisují do povodňové knihy. Povodňové orgány jsou oprávněny za účelem

provádění záchranných a likvidačních prací vstupovat na cizí pozemky a do objektů, ovšem v nezbytném rozsahu.

Mezi ostatní účastníky ochrany před povodněmi řadíme správce povodí a správce vodních toků, vlastníky vodních děl a vlastníky pozemků a staveb nacházejících se v záplavovém území.¹⁰

Výše jsem uvedla, že veškeré opatření a příkazy se zapisují do povodňové knihy. Povodňová kniha slouží jako jedna ze základních informací o průběhu dané povodně, prováděných pracích, až po informace o škodách způsobených povodní. Informace uvedené v tomto souboru slouží i pro přípravu na řešení například právě způsobených škod. Povodňová kniha je jak v papírové, tak i v digitální podobě. V současnosti se používá spíše digitální verze v podobě aplikace, kdy přístup k této aplikaci mají registrovaní uživatelé (zjednodušuje a urychluje práci povodňových orgánů – příjem a distribuce informací) a je propojena s centrální databází POVIS.¹¹

Povodňový orgán obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště (viz tabulka č. 2), Městský úřad Uherské Hradiště (Odbor stavebního úřadu a životního prostředí, oddělení vodoprávního úřadu a životního prostředí), zabezpečuje řízení ochrany před povodněmi na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště. To zahrnuje přípravu na povodňové situace, řízení, organizaci a kontrolu činností v průběhu povodně ve své územní působnosti a v období následujícím bezprostředně po povodni. Starosta města zřizuje povodňovou komisi k plnění úkolů při ochraně před povodněmi.

Svolání povodňové komise se oznámí správci vodního toku, jímž je Povodí Moravy, s. p., a Lesy České republiky, s. p. Správce vodního toku bude o vývoji povodňové situace informovat hlásná služba.

¹⁰ § 77 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách

¹¹ Digitální povodňová kniha. Online. POVIS. Ministerstvo životního prostředí. Dostupné z: http://www.povis.cz/html/index.html?povis_dpk.htm. [cit. dne 16.8.2023]

Dokumentace povodňové komise obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště je uložena v kanceláři předsedy povodňové komise a na vodoprávním úřadu Městského úřadu Uherské Hradiště.¹²

Povodňové orgány obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště	
Mimo povodeň	Při povodni
Městský úřad Uherské Hradiště – odbor stavebního úřadu a životního prostředí	Povodňová komise obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště, povodňové komise obcí ve správním obvodu
Krajský úřad Zlínského kraje – odbor životního prostředí a zemědělství	Povodňová komise Zlínského kraje
Ministerstvo životního prostředí	Ústřední povodňová komise

Tabulka 2 Povodňové orgány obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště

Zdroj: vlastní

3.3. Činnost povodňových orgánů při vyhlášení krizových stavů

Povodňové orgány se při své činnosti řídí povodňovými plány. Povodňový orgán, který převezme řízení ochrany před povodněmi, je povinen oznámit příslušným povodňovým orgánům nižšího stupně datum převzetí tohoto řízení, rozsah spolupráce a ukončení řízení ochrany před povodněmi. O tom provede zápis do povodňové knihy. Povodňové orgány nižšího stupně zůstávají dále ve své činnosti, provádějí opatření ve své územní působnosti podle svých povodňových plánů v koordinaci s povodňovým orgánem vyššího stupně nebo podle pokynů tohoto orgánu.¹³

Pokud dojde v době povodni k vyhlášení krizového stavu (stav nebezpečí nebo nouzový stav), zasedá společně příslušná povodňová komise s krizovým štábem. Pravomoci povodňových komisí stanovené zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách, nejsou vyhlášením krizového stavu nijak dotčeny.¹⁴

¹² *Příslušný povodňový orgán.* Online. ENVIPARTNER s.r.o. Dostupné z: https://www.edpp.cz/orpuh_prislusny-povodnovy-organ/. [citováno 2023-08-16]

¹³ HRIVNÁK, Ján; BURDOVÁ, Lenka; POLÍVKA, Lubomír. *Metody a nástroje řešení krizových situací.* Praha: Policejní akademie České republiky v Praze. 2009 ISBN: 987-80-7251-304-8.

¹⁴ § 77 odst. 10) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách

3.4. Povodňové plány

Povodňovými plány podle vodního zákona rozumíme dokumenty, které obsahují způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně, možnosti ovlivnění odtokového režimu, organizaci a přípravu zabezpečovacích prací. Obsahují rovněž způsob zajištění včasné aktivizace povodňových orgánů, zabezpečení hlásné a hlídkové služby a ochrany objektů, příprava a organizace záchranných prací aj.¹⁵

Povodňový plán se skládá ze 3 základních částí – věcná část, organizační část, grafická část.

Věcná část zahrnuje údaje potřebné pro zajištění ochrany před povodněmi určitého objektu, obce, povodí nebo jiného územního celku. Ve věcné části povodňového plánu se rovněž vyskytují směrodatné limity, které jsou potřebné pro vyhlášení stupňů povodňové aktivity.

V organizační části najdeme jmenné seznamy, adresy a způsob spojení účastníků ochrany před povodněmi. Jsou zde vyjmenované úkoly jednotlivých účastníků ochrany před povodněmi, dále pak organizace hlásné a hlídkové služby.

Část grafická obsahuje mapy a plány, na kterých jsou zakresleny zejména záplavová území, evakuační trasy a místa soustředění, hlásné profily a informační místa.

Věcnou a grafickou část povodňového plánu územních celků předkládají zpracovatelé nadřízenému povodňovému orgánu k potvrzení souladu s povodňovým plánem vyšší úrovně.¹⁵

Povodňové plány objektů, které se nacházejí v záplavovém území nebo ovlivňují průběh povodně, zpracovávají jejich vlastníci. O tom, které objekty mohou negativně ovlivnit průtok povodně, rozhodne vodoprávní úřad. Vodoprávní úřad může uložit povinnost zpracovat povodňový plán vlastníkům pozemků, které se nacházejí v záplavových územích.

¹⁵ § 71 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách

Povodňové plány územních celků zpracovávají orgány těchto územních celků (viz tabulka č. 3).

Povodňový plán územního celku:	Zpracovává:
Povodňový plán obce	Obecní úřad
Povodňový plán obce s rozšířenou působností	Obecní úřad obce s rozšířenou působností
Povodňový plán kraje	Krajský úřad
Povodňový plán České republiky	Ministerstvo životního prostředí

Tabulka 3 Povodňové plány územních celků a jejich zpracovatelé

Zdroj: vlastní

Zpracovatelé povodňových plánů územních celků každoročně prověřují jejich aktuálnost, zpravidla před obdobím jarního tání. Prověření se dokumentuje. Zpracovatelé povodňových plánů objektů rovněž tyto plány přezkoumávají, a to při podstatných změnách podmínek, za nichž byly zpracovány. Jestliže výsledek přezkoumání bude takový, že je potřeba úpravy nebo doplnění, učiní tak jejich zpracovatelé neprodleně.

Změny se předkládají nadřízenému povodňovému orgánu k potvrzení souladu s povodňovým plánem vyšší úrovně. Zpracovatelé povodňových plánů objektu tento plán předkládají povodňovému orgánu obce, na jejímž území se objekt nachází.¹⁵

3.5. Povodňový plán obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště

Povodňový plán správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště je k dispozici v elektronické podobě na webových stránkách Uherského Hradiště. Mimo zákonem dané náležitosti zde nalezneme i seznam srážkoměrů a hladinoměrů, nacházejících se na území obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště, včetně popisu jejich umístění (souřadnice), uvedeného provozovatele a území, pro které platí stupně povodňové aktivity u daného hladinoměru (příklady viz obrázek č. 1 a 2). Povodňový plán správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště je zpracován v souladu s ustanovením § 71, z. č. 254/2001 Sb., o vodách, a je vytvořen s vazbou na systém POVIS. Povodňový plán správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště má 3 části: část textovou (úvodní, věcná a organizační část), část grafickou a přílohy.¹⁶

Obrázek 3 Hladinoměr – pěší lávka v Uherském Hradišti

Zdroj: Povodňový plán SO ORP Uherské Hradiště

Obrázek 3 Srážkoměr – střecha městského úřadu v Uherském Hradišti

Zdroj: Povodňový plán SO ORP Uherské Hradiště

¹⁶ Příslušný povodňový plán SO ORP Uherské Hradiště. Online. ENVIPARTNER s.r.o. Dostupné z: <https://www.edpp.cz/povodnovy-plan/orpuherske-hradiste/>. [citováno 2023-08-20]

V úvodní části nalezneme přehled vodních toků a jejich správců na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště, včetně přiloženého odkazu na mapové zobrazení (viz tabulka č. 4 níže).

Správce	Vodní toky		
<i>Povodí Moravy, s. p.</i>	Morava	Kyjovka	Olšava
	Okluky	Březnice	Burava
	Petříkovec	Polešovický potok	Dlouhá řeka
	Jalubský potok	Baťův kanál	Salaška
	Medlovický potok	Kudlovický potok	Bezejmenný potok
	Bobrovec	Ořechovský potok	Chylický potok
<i>Lesy České republiky, s. p.</i>	Hruškovice	Svodnice	Dlouhá řeka
	Zlechovský potok	Jankovický potok	Boršický potok
	Salaška	Zlámanecký potok	Kudlovický potok
	Hlubocký potok	Vrbka	Olšovec
	Částkovský potok	Buchlovický potok	Bunčovský potok
	Svodnice	Hradčovický potok	Slavkovský potok
	Lipinský potok	Míkovický potok	Modrancký potok
	Salašky	Suchovský potok	
<i>Moravský písek</i>	Shnilý potok		

Tabulka 4 Správci vodních toků správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště

Zdroj: vlastní

Ve věcné části povodňového plánu správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště je hned z úvodu charakterizováno zájmové území – území a obce spadající pod správní obvod obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště. Následně jsou zde uvedeny hydrologické údaje (kap. 4.2. – 4.3.). Je zde i uveden seznam ohrožených a ohrožujících objektů.

Obecně mezi ohrožené objekty řadíme pozemky a objekty v blízkosti vodních toků. V hornatých částech má ohrožené území menší rozlohu, povodeň má relativně krátkou dobu trvání, ale voda zde má velkou rychlost a tím i větší devastiční účinky, zejména na objekty na daném toku a stavby v jeho blízkosti. V dolních oblastech je délka trvání povodně a jí i ohrožené území větší. Mezi ohrožené objekty tedy řadíme:

- vodní zdroje – je zde ohrožena kvalita vody, objekty a zařízení pro jímání vody,
- objekty na tocích – železniční, silniční mosty a lávky,
- zástavbu a průmyslové objekty.

Ohrožujícími objekty jsou takové objekty, ve kterých jsou přítomny chemické látky nebo látky, které by mohly znečistit životní prostředí, zejména půdu a pitnou vodu. Tyto objekty se nejvíce nachází v průmyslovějších obcích (Kunovice, Staré město, Uherské Hradiště, Babice a Nedakonice), jedná se o čističky odpadních vod, kovovýroby, sběrné dvory, sklady nebo autoopravny.

Ve věcné části se dále nachází opatření k ochraně před povodněmi a stupně povodňové aktivity. Opatřeními na ochranu před povodněmi jsou preventivní, přípravná (prováděná mimo povodeň) a operativní opatření (prováděná v době povodně).

Kategorie	Definice
Kategorie A	Vybrané profily s vodoměrnými stancemi na významných vodních tocích. Provozováno ČHMÚ nebo správci povodí (Povodí Moravy, s. p.)
Kategorie B	Profily na vodních tocích nezbytné pro řízení opatření k ochraně před povodněmi na regionální (krajské) úrovni. Zřizováno krajským úřadem, provozováno místně příslušnými obcemi.
Kategorie C	Účelové profily na vodních tocích, které mohou zřídit a provozovat pro své potřeby obce/vlastníci ohrožených nemovitostí. Mají lokální význam, spolu s kat. B tvoří základ varovných systémů. Např. vodočetná lať

Tabulka 5 Kategorie hlásných profilů

Zdroj: vlastní

K zabezpečení hlásné povodňové služby se zřizují hlásné profily = místa na vodním toku sloužící ke sledování průběhu povodně. Hlásné profily se rozdělují do tří kategorií (viz tabulka č. 5).

Na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště se žádný profil kategorie A a B nenachází, ovšem 2 hlásné profily kategorie A mimo toto území mají platnost stupně povodňové aktivity pro území obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště. Hlásné profily kategorie C jsou součástí povodňových plánů jednotlivých obcí, na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště se nachází celkem 24 profilů této kategorie.

V organizační části povodňového plánu Uherského Hradiště nalezneme informace o povodňové komisi, organizaci povodňové služby, způsob vyhlášení stupně povodňové aktivity, organizaci dopravy, způsob zabezpečení záchranných a zabezpečovacích prostředků, způsob vyžádání pomoci při povodni, schéma toku informací, varovná opatření a způsob zajištění aktualizace.¹⁶

Co se týče organizace povodňové služby, informace o vývoji povodňové situace předává povodňová komise obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště povodňové komisi obce s rozšířenou působností Veselí nad Moravou, povodňové komisi obce s rozšířenou působností Kroměříž a povodňové komisi obce s rozšířenou působností Kyjov, mimo to i povodňové komisi Zlínského kraje, fyzickým osobám a právnickým osobám na území obce s rozšířenou působností, které jsou povodní ohroženy.

Obyvatelé a ostatní dotčené osoby jsou o vyhlášení stavu pohotovosti a stavu ohrožení na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště informováni a varováni pomocí: spuštění sirén, informace v místním rozhlase, megafon, SMS, telefonát, mobilní či pěší spojky, další způsoby (např. zveřejnění na úřední desce). Zajištění včasného spojení a dostatečné informovanosti je jednou ze základních podmínek účinného zajištění ochrany před povodněmi. Základní prostředky pro zajištění nezbytného spojení mezi povodňovou komisí a ostatními účastníky ochrany před povodněmi je spojení

pomocí pevných a mobilních telefonů, faxů nebo elektronické pošty. Lze využít i krátkovlnných stanic HZS a PČR.¹⁶

Příklady varovného hlášení a vyrozumění obyvatel pomocí místního rozhlasu viz příloha č. 1.

Jestliže v případě povodně dojde k nezprůjezdnění silnic, požádá se PČR o dočasnou uzavírku uvedených silnic a o odklon dopravy.

Povodňové záchranné práce v případech, kdy jsou ohroženy lidské životy nebo hospodářské zájmy (doprava, zásobování, zdravotnictví) zajišťují povodňové orgány ve spolupráci se složkami in. Povodňové zabezpečovací práce zajišťují na vyžádání správci vodních toků.

V grafické části povodňového plánu Uherského Hradiště se nachází mapa povodňového plánu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště, povodňový plán Zlínského kraje a povodňový plán ČR.¹⁶

3.6. Stupně povodňové aktivity

Tak jak jsem definovala výše, stupně povodňové aktivity vyznačují míru povodňové nebezpečí. Vývoj povodňové situace se vyjadřuje třemi stupni povodňové aktivity (viz tabulka č. 6).

Stupně	Popis	Definice
1. SPA	Stav bdělosti	při nebezpečí přirozené povodně
2. SPA	Stav pohotovosti	při překročení mezních hodnot
3. SPA	Stav ohrožení	při nebezpečí škod velkého rozsahu

Tabulka 6 Stupně povodňové aktivity

Zdroj: vlastní

Stav bdělosti nastává v případě, kdy je nebezpečí přirozené povodně nebo vydáním výstražné informace předpovědní povodňové služby. Při stavu bdělosti je nutné věnovat zvýšenou pozornost vodnímu toku (či jinému zdroji nebezpečí), svou činnost tak zahajuje hlásná a hlídková služba. Stav bdělosti zaniká, pomínou-li příčiny nebezpečí vzniku povodně.

Stav pohotovosti se vyhláší v případě, kdy nebezpečí vzniku povodně přeroste v povodeň. Nedochozí však k větším rozlivům vody mimo koryto a ani k větším škodám. Při tomto stupni povodňové aktivity se aktivizují povodňové orgány (viz kapitola 3.2.) společně s dalšími účastníky ochrany před povodněmi, kteří provádějí činnosti směřující ke zmírnění průběhu povodně podle povodňového plánu.

Stav ohrožení je posledním stupněm povodňové aktivity, který se vyhláší při bezprostředním nebezpečí povodně nebo při vzniku škod velkého rozsahu, ohrožení životů a majetku v záplavovém území. Při tomto stupni se provádějí povodňové zabezpečovací práce podle povodňových plánů, podle potřeby pak záchranné a likvidační práce.¹⁷

Povodeň nastává vyhlášením druhého nebo třetího stupně povodňové aktivity (stav pohotovosti/stav ohrožení) a končí jeho odvoláním. Tyto stupně vyhláší a odvolávají ve svém územním obvodu povodňové orgány. Podklady pro toto vyhlášení je dosažení nebo předpověď dosažení směrodatného limitu hladin nebo průtoků stanovených v povodňových plánech, zpráva předpovědní nebo hlášené povodňové služby, případně další skutečnosti charakterizující míru povodňového nebezpečí. Povodňový orgán je povinen o vyhlášení a odvolání povodňové aktivity informovat subjekty uvedené v povodňovém plánu a vyšší povodňový orgán.¹⁷ Obyvatelé a ostatní dotčené osoby na území správního obvodu obce s rozšířenou působností jsou o vyhlášení stavu pohotovosti (II. a III. stupeň povodňové aktivity) informováni a varováni např. pomocí:

- spuštění sirén – varovný signál „všeobecná výstraha“,
- informace v místním rozhlase,
- SMS, telefonát.

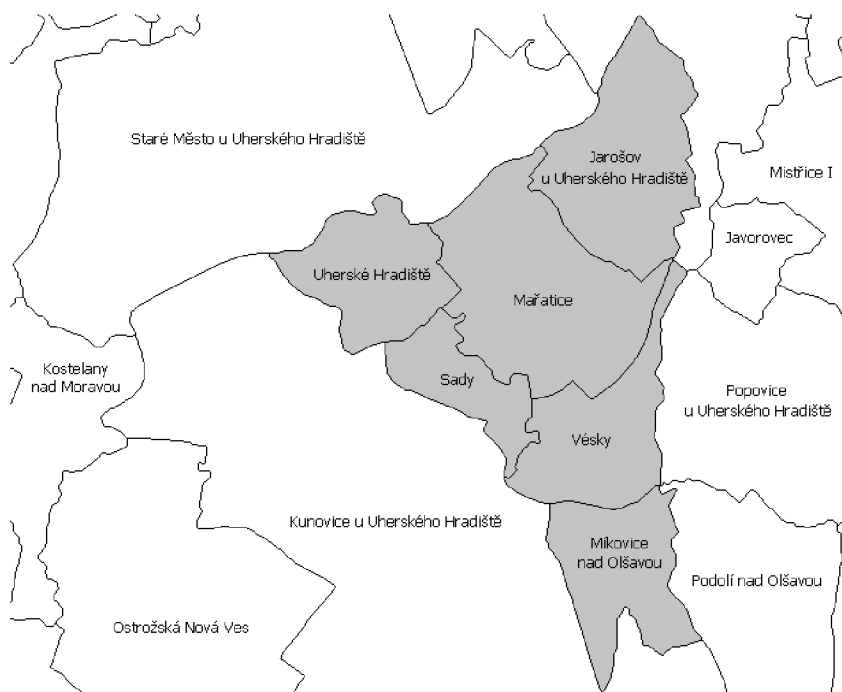
¹⁷ § 70 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách

Při varování a informování obyvatelstva, je-li nutné stanovit časové pořadí, se doporučuje informovat nejdříve:

- 1) bezprostředně ohrožené obyvatelstvo,
- 2) majitele nemovitostí, provozů, skladů, vedoucí institucí v záplavovém území a území ohroženém povodněmi,
- 3) ostatní (všeobecná informace).¹⁶

4. Charakteristika správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště

Uherské Hradiště je významným historickým městem na jihovýchodní Moravě, ve Zlínském kraji. Leží na dolním toku řeky Moravy a je centrem regionu Slovácko, tedy národopisné oblasti na jihovýchodě Moravy. Podle uspořádání územní veřejné správy je Uherské Hradiště obcí s rozšířenou působností, tedy obcí III. stupně, jehož správní území je rozděleno do 6 katastrálních území (viz obrázek č. 4). V rámci správního obvodu se zde nachází 48 obcí (viz tabulka č. 7). Město Uherské Hradiště je tvořeno ze 7 částí obce, kterými jsou Uherské Hradiště, Jarošov, Mařatice, Míkovice, Rybárny, Vésky a Sady.¹⁸

Obrázek 4 Mapa katastrálních území obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště

Zdroj: Markéta Kočendová

¹⁸ *Základní informace o městě*. Online. Město Uherské Hradiště. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zakladni-informace-o-meste>. [citováno 2023-09-25].

Babice	Bílovice	Boršice	Boršice u Blatnice
Břestek	Březolupy	Buchlovice	Částkov
Hluk	Hostějov	Huštěnovice	Jalubí
Jankovice	Kněžpole	Kostelany nad Moravou	Košíky
Kudlovice	Kunovice	Medlovice	Mistřice
Modrá	Nedachlebice	Nedakonice	Ořechov
Ostrožská Lhota	Ostrožská Nová Ves	Osvětimany	Podolí
Polešovice	Popovice	Salaš	Staré Hutě
Staré Město	Stříbrnice	Stupava	Sušice
Svárov	Topolná	Traplice	Tučapy
Tupesy	Uherské Hradiště	Uherský Ostroh	Újezdec
Vážany	Velehrad	Zlámánek	Zlechov

Tabulka 7 Seznam obcí ve správním obvodu Uherské Hradiště

Zdroj: vlastní

V obci Uherské Hradiště žije zhruba 24452 obyvatel (k 1. 1. 2024).¹⁹ Současným starostou obce je od roku 2014 Ing. Stanislav Blaha.

4.1. Orgány obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště

V této podkapitole bych ráda uvedla základní orgány obce, tedy podle zákona o obcích. Pro potřeby mé práce je ale nutno rovněž uvést orgány krizového řízení na úrovni obce s rozšířenou působností, které jsou vydefinovány v krizovém zákoně.

¹⁹ *Obyvatelstvo v obcích Zlínského kraje*. Online. Český statistický úřad. 2024. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/mesta_a_obce. [citováno 2023-09-25]

Mezi základní orgány obce podle zákona č. 128/2000 Sb., zákona o obcích, patří:

- Obecní úřad
- Starosta
- Rada obce
- Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je základní orgán obce, ostatní orgány jsou od zastupitelstva odvozeny. Jedná se o kolektivní orgán, který je volen obyvateli obce. Počet členů zastupitelstva obce se liší podle počtu obyvatel v dané obci. Počet členů zastupitelstva města Uherské Hradiště činí 27 členů (volební období 2022–2026).

Zastupitelstvo města se schází dle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce. Zasedání svolává a řídí starosta a tato zasedání jsou volně přístupná veřejnosti.

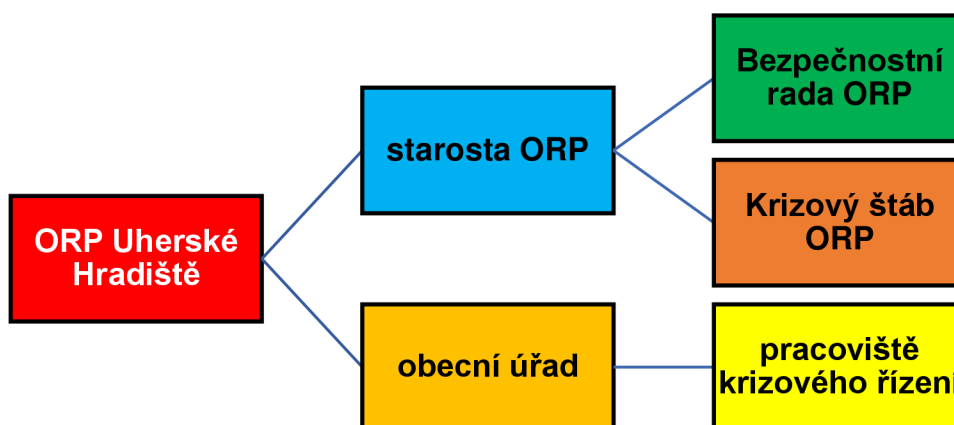
Rada obce je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti, odpovídá zastupitelstvu obce. Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové voleni z řad členů zastupitelstva. Rada obce může zřídit pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení. Počet členů Rady města Uherské Hradiště je stanoven na 9 míst. Jejich plán práce je dostupný na internetových stránkách města Uherské Hradiště.

Starosta zastupuje obec navenek. Je volen zastupitelstvem z řad svých členů, společně s místostarostou. Starosta jmenuje a odvolává (se souhlasem ředitele krajského úřadu) tajemníka obecního úřadu. Dále je v jeho kompetenci svolávání zasedání zastupitelstva obce a rady obce, které zpravidla řídí.

Obecní úřad sestává ze starosty, místostarosty a tajemníka obecního úřadu. Obecní úřad vykonává samostatnou a přenesenou působnost. V samostatné působnosti plní úkoly, které mu udělí zastupitelstvo nebo rada obce, pomáhá výborů a komisím v jejich činnosti a rozhoduje v případech stanovených

zákonem.²⁰ Do přenesené působnosti obecního úřadu spadá například vydávání stavebních povolení, projednávání přestupků nebo vedení matričních knih.

Podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, rozlišujeme orgány krizového řízení na úrovni obce, obce s rozšířenou působností, kraje nebo na orgány krizového řízení na ústřední úrovni. Níže na obrázku č. 5 je graficky znázorněno schéma orgánů obce s rozšířenou působností a jejich základní povinnosti podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Účelem tohoto schéma je grafické znázornění krizových orgánů, které se vztahují na obec s rozšířenou působností Uherské Hradiště. Mezi krizové orgány na této úrovni spadá starosta společně s obecním úřadem.

Obrázek 5 Orgány obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště

Zdroj: vlastní

Starosta obce s rozšířenou působností zajišťuje připravenost obvodu obce s rozšířenou působností na řešení krizových situací. Ostatní orgány obce s rozšířenou působností se na této činnosti podílejí. Starosta obce s rozšířenou působností zřizuje bezpečnostní radu pro území správního obvodu obce s rozšířenou působností, organizuje přípravu správního obvodu obce s rozšířenou působností na krizové situace a podílí se na jejich řešení a schvaluje krizový plán obce s rozšířenou působností.

²⁰ Uherské Hradiště. Online. Město Uherské Hradiště. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/>. [citováno 2023-09-20]

Obecní úřad obce s rozšířenou působností poskytuje součinnost hasičskému záchrannému sboru kraje při zpracovávání krizového plánu kraje a krizového plánu obce s rozšířenou působností, plní úkoly podle krizového plánu a eviduje přehled možných rizik. V rámci prevence odstraňuje nedostatky, které by mohly vést ke vzniku krizové situace. Za účelem plnění těchto úkolů zřizuje pracoviště krizového řízení.

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností je poradním orgánem zřizovatele pro přípravu na krizové situace. Zřizuje se podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Předsedou je starosta obce s rozšířenou působností, který jmenuje členy bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností – nejvýše 8 členů:

- místostarostu,
- tajemníka obecního úřadu,
- příslušníka PČR určeného ředitelem krajského ředitelství Policie České republiky,
- příslušníka HZS kraje určeného ředitelem HZS kraje,
- zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který je zároveň tajemníkem bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností,
- další osoby, které jsou nezbytné k posouzení stavu zabezpečení a stavu připravenosti na krizové situace.

Krizový štáb obce s rozšířenou působností je pracovním orgánem zřizovatele pro řešení krizových situací nebo mimořádných událostí. Zřizuje se podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Předsedou je starosta obce s rozšířenou působností, který jmenuje další členy – členové bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností a členové stálé pracovní skupiny krizového štábu.

Členy stálé pracovní skupiny jsou:

- vedoucí stálé pracovní skupiny
- tajemník krizového štábu (tajemník bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností),
- vybraní pracovníci obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- zástupci základních složek IZS a odborníci s ohledem na druh řešené mimořádné události nebo krizové situace.²¹

4.2. Geografický popis obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště

Uherské Hradiště se nachází v jihozápadní části Zlínského kraje. Na území se nachází 48 obcí. Obec s rozšířenou působností Uherské Hradiště sousedí se správním obvodem Kroměříž (sever), Otrokovice (sever), Zlín (severovýchod), Uherský Brod (severovýchod) a se správním obvodem Veselí nad Moravou (jih). Správní obvod obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště leží na jižní hranici s Jihomoravským krajem, kde sousedí se správním obvodem obce s rozšířenou působností Kyjov (viz obrázek č. 6).¹⁹

Obrázek 6 Mapa obcí s rozšířenou působností na území Zlínského kraje

Zdroj: Český statistický úřad

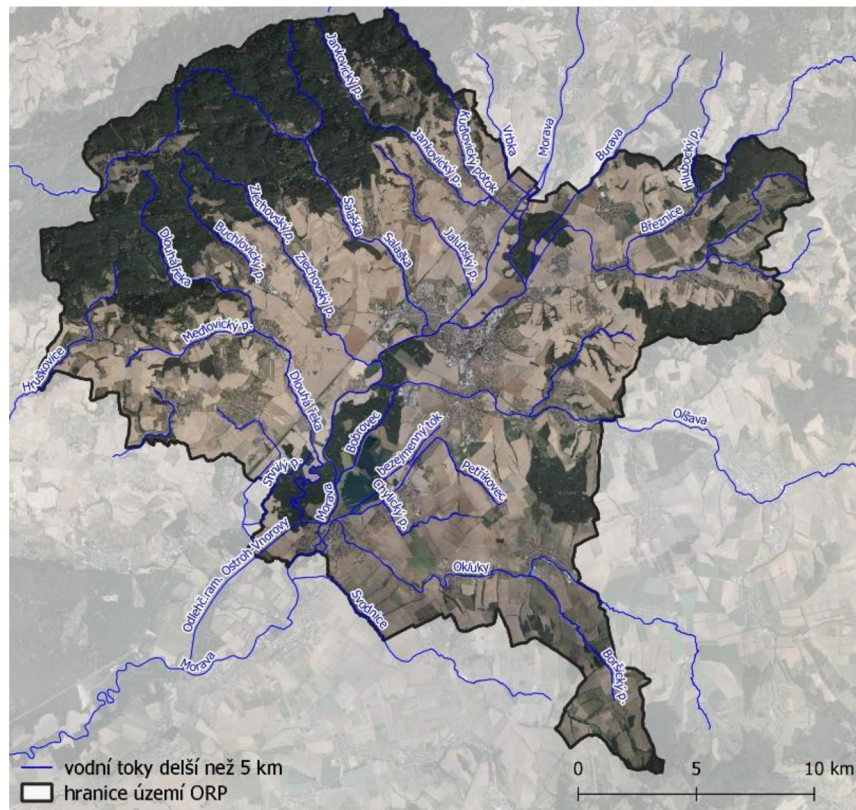
²¹ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

Povrch správního obvodu Uherské Hradiště je rozmanitý, nalezneme zde jak pohoří, tak i nížiny. V západní části správního obvodu se rozkládá pohoří Chřiby, jehož nejvyšším vrcholem je Brdo (587 m n. m.). Pohoří se pak směrem k východu svažuje do Dolnomoravského úvalu.²² Do území Dolnomoravského úvalu spadá tzv. Vídeňská pánev, která prochází středem území obce s rozšířenou působností kolem řeky Moravy, začíná na severu a táhne se jihozápadním směrem. Zbytek území patří do Západních Karpat (spadají pod soustavu Moravsko-slezské Karpaty a Středomoravské Karpaty). Dále se na území obce s rozšířenou působností nachází Vizovická vrchovina nebo Kyjovská pahorkatina.¹Chyba! Záložka není definována. V oblasti správního obvodu se nachází rovněž přírodní rezervace – Holý kopec, lužní les Kolébky, Kanada. Největší část této oblasti tvoří zemědělská půda (60 %), jedná se o třetí nejvyšší podíl orné půdy ve Zlínském kraji.²² Nejvýznamnější řekou, která správním obvodem protéká, je řeka Morava (viz kapitola 4.3.).

4.3. Hydrologické poměry obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště

Na území obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště se nachází povodí řeky Moravy. Řeka přitéká ze severu a odtéká směrem na jih. Jedná se o nejvodnatější tok, který se ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště nachází. Řeka Morava má mnoho přítoků (viz obrázek č. 7).

²² *Charakteristika SO ORP Uherské Hradiště*. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/charakteristika_so_orp_uherske_hradiste. [citováno 2023-10-03]

Obrázek 7 Přehled vodních toků na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště

Zdroj: Povodňový plán SO ORP Uherské Hradiště

Na mapce jsou vyobrazeny pouze vodní toky delší než 5 km.

Řeka Olšava, levý přítok, protéká podélnou osou správního obvodu Uherské Hradiště. Pramení u obce Pitín, do řeky Moravy ústí pod Uherským Hradištěm. Jedná se o druhý nejvodnatější vodní tok správního obvodu Uherské Hradiště.

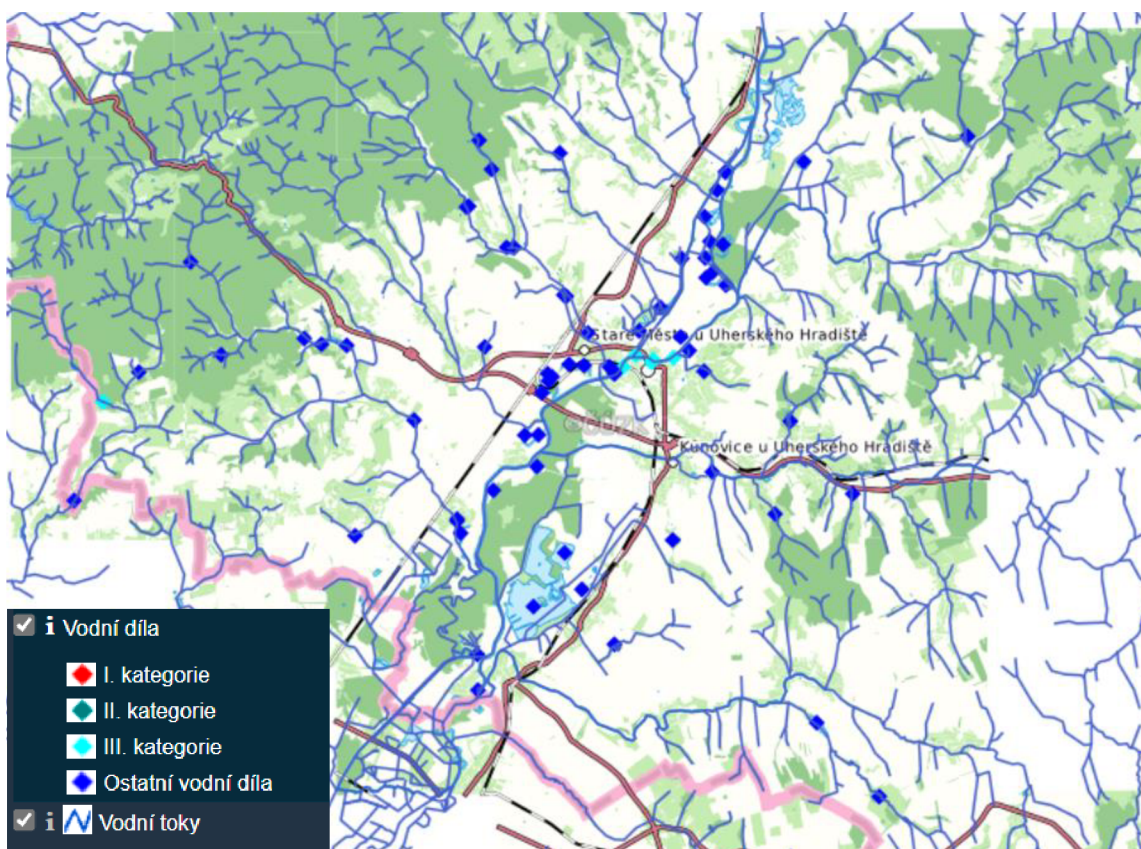
Dlouhá řeka je pravý přítok řeky Moravy, do Moravy ústí přes odlehčovací rameno řeky u Uherského Ostrohu. Do této řeky přitéká Medlovický a Buchlovický potok. V Nedakonicích je Dlouhá řeka častou příčinou povodní, i přesto že je až po ústí ohrazována a v hrázi pod Nedakonicemi je zřízen bezpečnostní přepad do pravobřežního území.

Řeka Březnice do Moravy přitéká nad obcí Jarošov. V úseku ústí – Burava je pravobřežní hráz snížena tak, aby povodňové průtoky zaplavovaly záplavové

území, kterýmž je myšlen Kněžpolský les. Ohrazování řeky je provedeno zatím jen místy.

Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště se nachází cca 70 vodních děl, a to I. – IV. kategorie technickobezpečnostního dohledu (viz obrázek č. 8).

Technickobezpečnostní dohled je monitorování a vyhodnocování technického stavu díla z hlediska jeho bezpečnosti, možných příčin poruch a jejich následků. Technickobezpečnostní dohled je nedílnou součástí systému komplexní protipovodňové ochrany a prevencí před vznikem zvláštních povodní.²³

Obrázek 8 Vodní díla na povodí Moravy ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště

Zdroj: vlastní

²³ *Technickobezpečnostní dohled*. Online. Vodní díla – TBD a. s. ČR. 2011. Dostupné z: <https://www.vdtbd.cz/bezpecnost-vodnich-del>. [citováno 2023-08-17]

V tabulce č. 8 uvádím jen výběr vodních děl, nacházejících se na povodí řeky Moravy ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště, která spadají do kategorie I. – IV. technickobezpečnostního dohledu. Tyto vodní díla slouží mimo jiné i jako protipovodňová opatření. Jedná se o kombinace zemních valů, zdí nebo obtoků.

Obec	Druh díla	Kategorie TBD	Vodní tok
Buchlovice	přehrada	IV	Dlouhá řeka
Hluk	rybník / malá vodní nádrž	IV	Boršický potok
Ludkovice	přehrada	III	Ludkovický p.
Osvětimany	přehrada	III	Klimentský p.
Pitín	přehrada	III	Kolelač
Pozlovice	přehrada	II	Luhačovický p.
Staré Město	ochranná hráz	IV	Morava
Staré Město	ochranná hráz	III	Morava
Uherské Hradiště	ochranná hráz	III	Morava
Uherský Ostroh	jez	IV	Morava
Velehrad	poldr (suchá nádrž)	IV	Salaška

Tabulka 8 ORP Uherské Hradiště – vybraná vodní díla

Zdroj: vlastní

Vodní dílo Osvětimany slouží nejen jako protipovodňové opatření, ale i jako opatření proti požáru nebo suchu. Je rovněž významným biotopem pro vzácné druhy živočichů.

Dále do této skupiny řadíme i Zdymadlo Uherský Ostroh, které se skládá z jezu a plavební komory. Výška jezu je 1 m a celková délka činí 67,8 m. Na území obce s rozšířenou působností Uherské hradiště je rovněž několik rybníků, přehrad a vodních nádrží.²⁴

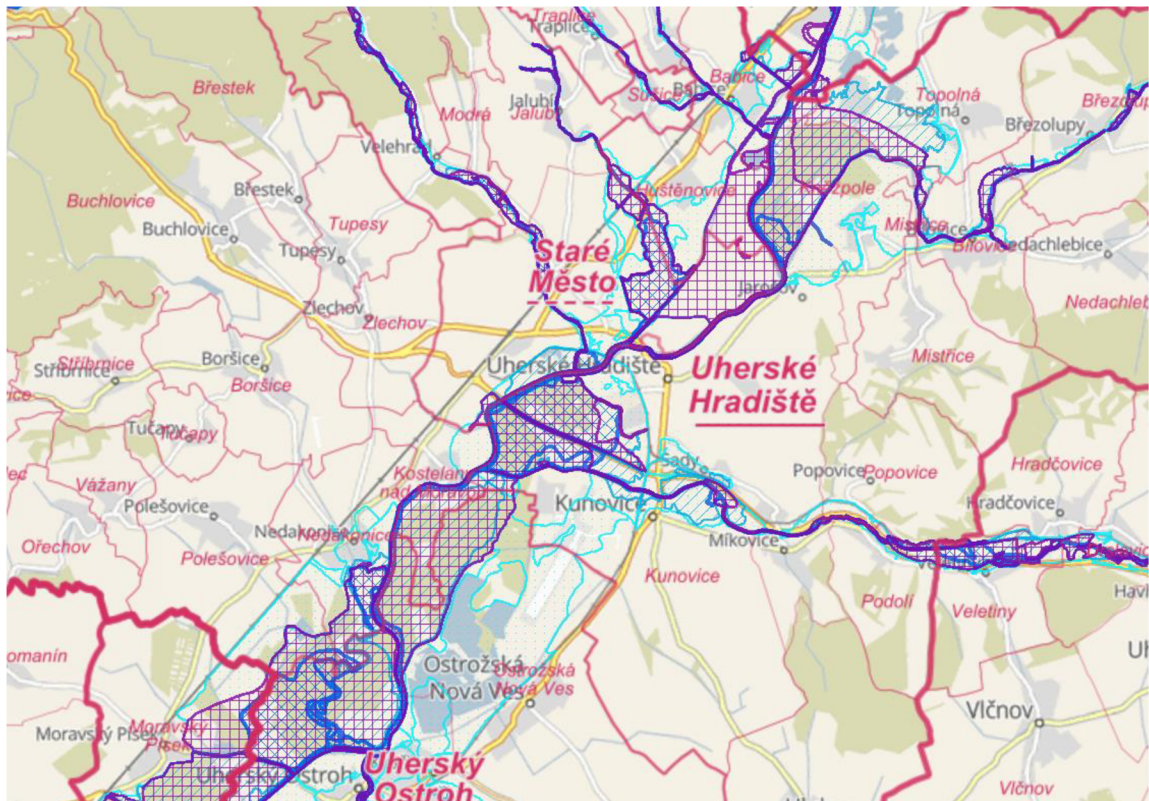
²⁴ *Hydrologické údaje*. Online. ENVIPARTNER s.r.o. Dostupné z: https://www.edpp.cz/orpuh_hydrologicke-udaje/. [citováno 2023-08-17]

4.4. Opatření k ochraně před povodněmi

Po povodních v roce 1997, kdy bylo celé město Uherské Hradiště zaplaveno, bylo realizováno několik opatření ke zmírnění dalších případných povodní. Proběhla celková rekonstrukce ochranných hrází Moravy, kterou zaštiťovala organizace Povodí Moravy. V roce 2006 byla provedena úprava vodoteče Trpínky v Jarošově, dále byla provedena automatizace stavítka na vyústění Olšávky do Moravy a nový stavidlový objekt na vyústění Jarošovského potoka do Moravy. Postupně byly provedeny protierozní a protipovodňové opatření v povodí Vinohradského potoka. Byly vyrovnány koruny hrází řeky Moravy a byla stanovena záplavová území, včetně vymezení limitů stupňů povodňové aktivity. Mapa záplavových území je volně dostupná na webových stránkách města, viz obrázek č. 9.

Největším povodňovým rizikem je řeka Olšava a řeka Morava, která je zabezpečena povodňovými hrázemi. V záplavovém území těchto řek je umístěno mnoho průmyslových, výrobních areálů a skladovacích areálů firem. Nachází se zde několik objektů, které by při povodni mohly být zdrojem určitých ohrožení, například úniku nebezpečných látek. Těmito objekty jsou čerpací stanice, Slovácké vodárny a kanalizace, a. s. a průmyslová zóna. Povodně mohou ovlivnit rovněž dodávky elektrické energie, zemního plynu a tepla. Povodně ohrožují nejen majetek, ale i zdraví obyvatel. Ve správním obvodu je několik sesuvných území, k jejichž aktivaci mohou přispět vydatné srážky.²⁵

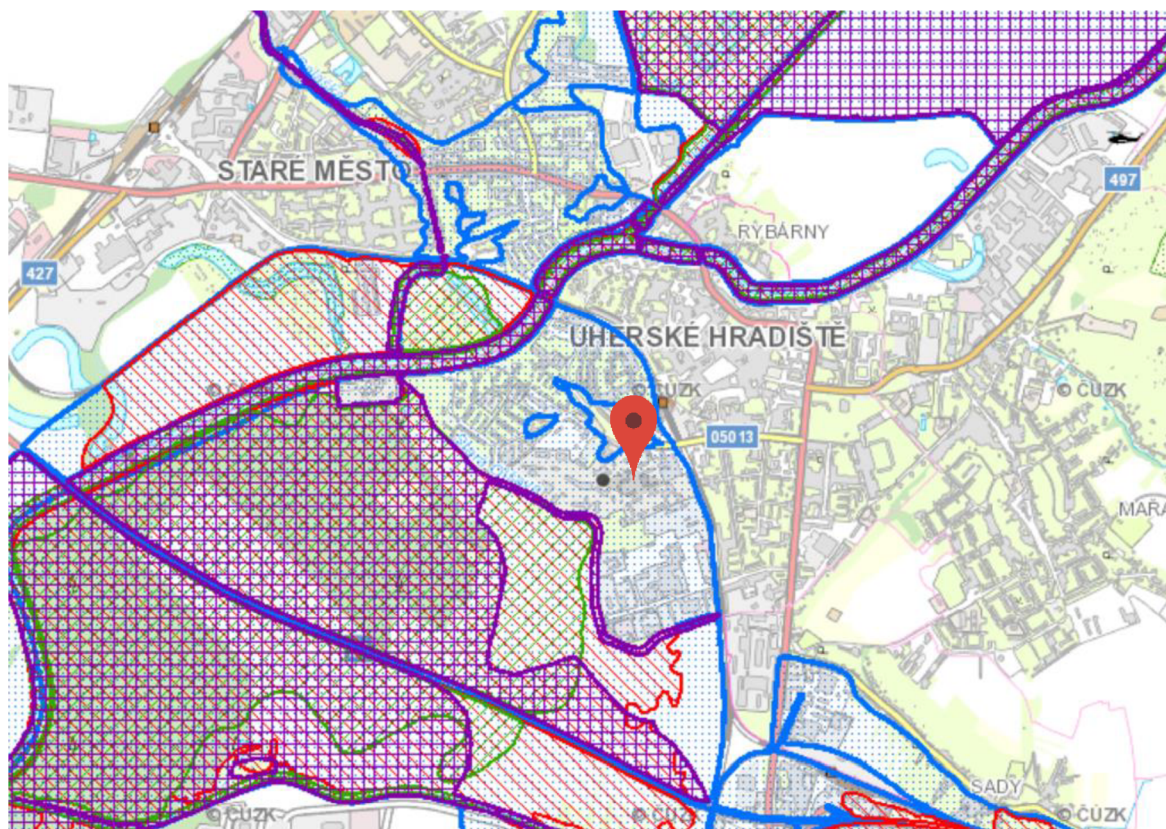
²⁵ Místní adaptační strategie města Uherské Hradiště na změnu klimatu. EKOTOXA s. r. o., BRNO 2020

Obrázek 9 Záplavová území ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště

Zdroj: vlastní

Nejvíce problematickým místem v záplavovém území ve správním obvodu obce Uherské Hradiště je jednoznačně Uherskohradištská nemocnice (poloha viz obrázek č. 10). V obou případech mnou zvolených povodní došlo k zaplavení tohoto areálu, kdy bylo zapotřebí evakuace pacientů do okolních nemocnic.

Obrázek 10 Poloha nemocnice Uherské Hradiště v záplavovém území

Zdroj: vlastní

5. Povodeň 1997

V červenci roku 1997 se přes území ČR přehnala studená fronta, která zapříčinila vznik vydatných bouřek. V důsledku vydatných srážek ve velmi krátké době došlo k velmi prudkému zvednutí hladin potoků a řek. Na území Uherského Hradiště trval déšť cca 50 hodin (5. 7. 1997 – 8. 7. 1997). K prudkému nárůstu stavu hladiny řeky Moravy (vodoměrná stanice Spytihněv) došlo v neděli 6. července. 1997 po 8. hodině ranní (I. stupeň povodňové aktivity). V 18:30 byl vyhlášen II. stupeň povodňové aktivity, a v 1:00 ráno byl vyhlášen III. stupeň povodňové aktivity, tedy stav ohrožení. Tady dosáhla hladina řeky na vodoměrné stanici hodnoty 640 cm. Stav hladiny řeky Moravy dále narůstal až do úterý 8. července., poté následoval pokles během 24 hodin asi o 40 cm. Ve středu, 9. července., došlo k dalšímu zvednutí hladiny. 15. července. pak voda v řece Moravě rychleji opadávala. Ovšem po dalších srážkách docházelo k opětovnému vzestupu hladiny řeky, kdy byl znovu vyhlášen III. stupeň povodňové aktivity. Od 22. července. pozvolně opadávala voda a postupně byly odvolány jednotlivé stupně povodňové aktivity.

Dne 6. července. byl uveden v činnosti integrovaný záchranný systém Uherského Hradiště, hned po obdržení prvotních informací z ČHMÚ. Současně s přijetím zprávy o situaci se sešla operativní skupina, která měla za úkol vyrozumět členy okresní povodňové komise a její svolání. První zasedání okresní povodňové komise se konalo 7. července. 1997 v 8:00 hodin a hned zahájila svou činnost. Současně byl aktivizován krizový štáb.

Vyrozumění o blížící se povodni bylo provedeno tradičními prostředky, tj. telefonem, faxem. Složky integrovaného záchranného systému používaly i vlastních sítí bezdrátového spojení. Pro větší informovanost bylo využíváno i rádiových stanic – Rádio Zlín, AZ Rádio. Co se evakuace obyvatel týče, s ČSAD Uherské Hradiště bylo dohodnuto vyčlenění dostatečného počtu autobusů a řidičů do trvalé pohotovosti, rovněž byly určeny místa pro umístění evakuovaných obyvatel. Pro případnou evakuaci nemocnice Uherské Hradiště byly propuštěni ti pacienti, kteří již nezbytně nepotřebovali být hospitalizováni, a jejich stav mohl být předán do péče obvodního lékaře. Kontaktovaly se vedení nemocnic okolních okresů a nasmlouvaly se počty lůžek pro pacienty, kteří mohli být umístěni

v případě evakuace. K tomu taky došlo, jelikož nemocnice Uherské Hradiště se nachází v záplavovém území.

Klíčovou zásahovou složkou byl Hasičský záchranný sbor. Do řešení této mimořádné události bylo nasazeno mnoho sborů, a to jak profesionálních, tak i dobrovolných. Prováděli širokou škálu činností – evakuace, varování obyvatelstva, materiální zabezpečení, technická opatření, průzkum a monitorování situace, zásobování obyvatelstva pitnou vodou a potravinami. Důležitou činností byla ale koordinace a řízení záchranných složek integrovaného záchranného systému v terénu. Po opadnutí vody pak zabezpečovali čerpání vody ze zatopených území a objektů. Velitelem hasičského záchranného sboru na okrese Uherského Hradiště byl mjr. Ing. Pavel Hráček.

Policie zajišťovala organizaci veškeré dopravy, vytyčování přístupových tras záchranných složek integrovaného záchranného systému do míst zásahu, dále humanitární pomoc pro postižené obyvatelstvo, varování obyvatelstva a střežení evakuovaných oblastí. Policie České republiky byla posílena o příslušníky Armády České republiky (nasazena od prvního dne) a jednotky Městské policie. Řízení akcí prováděl mjr. Ing. Evžen Toman (ředitel okresního ředitelství PČR v Uherském Hradišti).

Zdravotnická pomoc byla v okrese Uherského hradiště řízena ředitelem nemocnice Uherské Hradiště – MUDr. Ing. Rossler, a zdravotním radou – MUDr. Knot. Pro případné zraněné osoby byla zřízena čtyři stanoviště lékařské pomoci, zdravotnická záchranná služba byla zajištěna lékaři ze Starého Města, Buchlovic, Uherského Hradiště a Uherského Brodu. Po zaplavení Uherskohradištské nemocnice byli pacienti evakuováni do nemocnic ve Zlíně, Brně, Hodoníně, Kyjově a Vyškově.

6. Povodeň 2006

Na konci měsíce března. 28. 3. 2006, v závislosti na vydatných srážkách na studené frontě, se začala formovat 1. povodňová vlna, která však nemohla závažnějším způsobem negativně ovlivnit situaci v Uherském Hradišti. A to díky „vyprázdnění“ povodí, dimenzování koryta a kvalitě hrází. 30. března však přišla druhá povodňová vlna. Do postupně stoupající hladiny řeky Moravy z první vlny vpadla druhá na řece Bečvě. Tento průtok koryto Moravy už mohlo jen stěží pojmout. Muselo se počítat s tím, že průtok se bude postupně zvedat i vlivem odtoku z povodí řeky Třebůvky a Moravské Sázavy. Do toho začaly vznikat rozlivy průtoku, což je dalším negativním faktorem, který prodlužoval dobu doběhu povodně. To vše vedlo k výraznému vzestupu řeky Moravy v Kroměříži. Vlivem četných rozlivů docházelo k postupnému zplošťování povodňové vlny.

Stupně povodňové aktivity na území obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště byly vyhlášeny podle stavu hladiny v hlásných profilech kategorie A, které se nacházejí na řece Moravě ve Spytihněvi a na řece Olšavě v Uherském Brodě. Třetí stupeň povodňové aktivity byl vyhlášen hned při první povodňové vlně, tedy 28. března asi ve 21 hodin. V ten den poprvé zasedla povodňové komise obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště. Bylo zahájeno pytlování, vyrozumění obyvatelstva a ostatních povodňových orgánů a byly aktivovány jednotky dobrovolných hasičů. Na základě vyhlášení třetího stupně povodňové aktivity rozhodl tehdejší starosta města Uherské Hradiště svolat Krizový štáb města Uherské Hradiště následující den, 29. 4. 2006 v 6:00 hodin. Celkem se uskutečnilo 23 zasedání krizového štábu, kdy poslední proběhlo po poklesu hladiny v řece Moravě na druhý stupeň povodňové aktivity – 5. 4. 2006. Poté v činnosti pokračovala povodňová komise.

Na jednotlivých zasedáních krizového štábu se řešila situace na řece Moravě a Olšavě společně s meteorologickou situací. Hned na prvním zasedání se připravoval návrh na vyhlášení stavu nebezpečí pro hejtmana kraje, příprava evakuace městské části Rybárny (276 osob) a případná evakuace nemocnice Uherského Hradiště.

Naskytly se další komplikace. V Nemocnici přes kanalizaci začala prosakovat voda do níže položené rozvodny elektrické energie. Technika a materiál se stěhovaly do prvního patra. Připravený náhradní zdroj ale nemohl pokrýt veškeré potřeby nemocnice, a tak byla zahájena evakuace pacientů a z nemocnice se odčerpávala voda.

Stav nebezpečí byl vyhlášen 29. 3. 2006 od 23:00 hodin pro obce ve správním obvodu Uherské hradiště, konkrétně pro: Uherské Hradiště, Staré Město, Kunovice, Kostelany nad Moravou, Nedakonice, Kněžpole, Huštěnovice, Babice, Uherský Ostroh a Ostrožská Nová Ves. Situace se nelepšila, došlo k vzestupu vody v mrtvých ramenech řeky Moravy, docházelo k průsakům na hrázích (Kvačice, Spytihněv), jejich poškození a v Horké nad Moravou došlo k jejímu protržení. V případě protržení hráze řeší situaci Povodí Moravy. Dne 2. dubna 2006 byl od 23:00 hodin vládou České republiky vyhlášen nouzový stav, který původně trval do 10. dubna 2006, byl však prodloužen do 19. dubna 2006.

Během těchto povodní došlo ve správním obvodu Uherského Hradiště k rozlivům vody z řeky Březnice a Moravy. Došlo k zaplavení Kněžpolského lužního lesa, slepých ramen, zahradních pozemků a zahrádkářské kolonie ve Starém Městě a dále zemědělských pozemků pod Kunovským jezem. Byla porušena pravobřežní ochranná hráz řeky Moravy – došlo k zaplavení lužního lesa, zemědělských pozemků a rybářských chatků u Uherského Ostrohu. V důsledku přítoku vody do Baťova kanálu z Jalubského potoka došlo k rozlivům Baťova kanálu, což zaplavilo Staroměstské louky. Dále došlo k rozlivům potoka v Jarošově v prostoru průmyslového areálu.

Při řešení této mimořádné události byly zjištěny jisté nedostatky a závady. Mezi tyto významné závady patřila například značná netěsnost tabulkového uzávěru na obtokovém potrubí v plavební komoře na Baťově kanále. Se stoupající hladinou v řece se zvyšoval průtok vody tímto potrubím z Moravy do Baťova kanálu, to vedlo k postupnému zvyšování hladiny vody v Baťově kanálu a zaplavování Staroměstských luk a zahrad v Rybárnách. Bylo tedy potřeba upravit uzávěr na plavební komoře proti zpětnému průniku vody a vybavit plavební komoru čerpací stanicí nebo mobilním čerpadlem. Zjistilo se, že na povodí

se nachází mnoho nefunkčních stavítek (slepé rameno Čerták, pod silničním mostem obchvatu I/50, na toku Olšavy) a že pravobřežní hráz toku Morávka v lužním lese je neudržovaná. Docházelo i k průsakům hrází a specifickou závadou byl vznik břehové nátrže na vodárenském jezeře vodního zdroje Ostrožská Nová Ves. Tato nátrž vznikla směrem k nově opravené hrázi toku Bobrovec. Příčinou těchto nátrží je pravděpodobné působení vln.

7. Porovnání povodní

Pro porovnání řešení jednotlivých povodní (roku 1997 a roku 2006) je zásadní i právní úprava, která se v těchto letech lišila. Vývoj právní úpravy potřebné pro řešení takových mimořádných událostí je uveden v kapitole č. 3. V důsledku změny legislativy se pozměnily i povodňové orgány. Povodňové orgány, zabezpečující ochranu před povodněmi, byly v roce 1997 stanoveny podle zákona č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství. Jelikož okresní úřady na území České republiky byly zrušeny až roku 2002 v rámci reformy územní správy, roku 1997 byly mezi povodňovými orgány mimo povodeň právě okresní úřady. Při povodni zde pak spadaly povodňové komise okresů. Pokud povodňové komise okresů nestačily vlastními silami zvládat situaci a povodeň ohrozila území více okresů, převzala řízení a koordinaci povodňová komise ucelených povodí. Povodňové komise ucelených povodí byly zřizovány ministerstvem životního prostředí po dohodě s ministerstvem vnitra, předsedou byl ředitel krajského úřadu určený ministerstvem v dohodě s ministerstvem vnitra. Povodňové orgány mohly v době povodně činit opatření a vydávat příkazy na ochranu před povodněmi (viz tabulka č. 9).

Povodňové orgány MIMO POVODĚŇ	Povodňové orgány PŘI POVODNI
Ministerstvo	Ústřední povodňová komise ČR
Okresní úřady, v hl. m. Praze Magistrální úřad hl. m. Prahy	Povodňová komise okresů, Povodňové komise ucelených povodí (nestačí-li síly povodňové komise okresů)
Orgány obcí, v hl. m. Praze orgány městských částí	Povodňová komise obcí, v hl. m. Praze orgány městských částí
Předsedou povodňové komise je vždy: ministr ŽP, ředitel krajského úřadu, přednosta okresního úřadu, starosta	

Tabulka 9 Povodňové orgány platné roku 1997

Zdroj: vlastní

Aktuální povodňové orgány v období mimo povodeň a po dobu povodně jsou znázorněny v tabulce č. 1 v podkapitole 4.2. výše.

Další významnou odlišností u těchto povodní je vyhlášení krizových stavů. U povodně z roku 1997 se nikde nedočteme, zda byl krizový stav vyhlášen. Je to z důvodu, že v té době neexistoval krizový zákon, a tak nebyly krizové stavy, které známe dnes, nikde právně zakotveny čili nemohly být ani vyhlášeny. V roce 2006 se mimořádná událost povodeň řešila již podle nové právní úpravy. Proto v důsledku této události byl již vyhlášen krizový stav – stav nebezpečí a následně nouzový stav, podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Povodeň roku 2006 určitě nedosáhla takových rozměrů, jako povodeň z roku 1997. Bylo to zejména i proto, že povodeň z roku 2006 nebyla tak rozsáhlá, jako povodeň z roku 1997 (viz tabulka č. 10).

odlišnosti v:	povodeň r. 1997	povodeň r. 2006
stav nebezpečí	neplatil krizový zákon	ano
nouzový stav		ano
krizové štáby	zasedání okresní povodňové komise, krizový štáb aktivován 7. 7. 1997	Kroměříž, Otrokovice, Uherské Hradiště
Celkové škody	asi 3 mld. Kč*	asi 394 854 000 Kč

* Neexistence zákona č. 12/2002, o státní pomoci při obnově území.

Tabulka 10 Porovnání povodní

Zdroj: vlastní

Jak jsem uváděla výše, mezi problematickou oblast záplavového území správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště patří jednoznačně Nemocnice Uherské Hradiště. V případě zaplavení tohoto území vzniká hned několik problémů k řešení – technika, evakuace pacientů, náhradní zdroje energie, zásobování.

Když se zaměříme na porovnání následků povodně z roku 1997 a povodně z roku 2006 (viz tabulka č. 11), zjistíme, že povodeň z roku 1997 nám způsobila škody většího rozsahu než povodeň pozdější. V obou případech však byla nutná evakuace pacientů do okolních nemocnic. Řešení této mimořádné události bylo v roce 2006 zřejmě jednodušší, a to především díky předchozí zkušenosti. V roce

1997 zde vládl zmatek, v důsledku absence řídicího prvku a příslušné právní úpravy se mimořádná událost řešila nesystematicky. Kdežto v roce 2006 zde orgány krizového řízení zvolili již rychlejší a koordinovanější postup.

NEMOCNICE UHERSKÉ HRADIŠTĚ	
povodeň r. 1997	povodeň r. 2006
zaplavena, místy 1,5 m vody	nezaplavena
přerušena dodávka elektrické energie	průsaky vody do rozvodny el. Energie – náhradní zdroj
problematické zásobování	stěhování přízemních prostor
evakuace: pacienti s lehčími zdravotním poškozením přesunutí do improvizovaných prostor	evakuace: část pacientů – domácí ošetřování
celkem evakuováno 430 pacientů	celkem evakuováno 205 pacientů
pacienti s těžším poškozením stěhování do okolních nemocnic – Kyjov, Zlín, Vyškov	stěhování pacientů do okolních nemocnic - Uh. Brod, Zlín, KM, Hodonín, Kyjov
→ Nesystémovost, zmatek, absence řídicího prvku	→ Zkušenost z roku 1997, rychlejší postup

Tabulka 11 Porovnání způsobených škod v areálu Nemocnice Uherské Hradiště
Zdroj: vlastní

7.1. Porovnání činnosti povodňových orgánů

Po povodni roku 1997 zpracovalo ministerstvo životního prostředí v úzké spolupráci s odporníky jednotlivých resortů komplexní zhodnocení mimořádné události, kdy současně navrhuje i možná řešení. Co se týče činnosti povodňových orgánů všech stupňů, ministerstvo zde konstatuje, že splnily své poslání a zajistili funkčnost systému řízení povodňové ochrany. Vyskytla se však řada nedostatků, kdy například nebyly respektovány povodňové plány a byl zjištěn značný nesoulad povodňových plánů obcí a okresů. Byly zde zaměňovány činnosti povodňových komisí s havarijními komisemi či krizovými štáby na všech úrovních. Dále jako jedna z vážných nedostatků byla nezajištěná komunikace orgánů, zejména v případě výpadku elektrické energie, nízká informovanost občanů, nerespektování rozhodnutí povodňových orgánů a neuposlechnutí evakuačních pokynů. Určitým problémem se ukázalo i rozdělení kompetencí ve vodním

hospodářství, což se rozcházelo i mezi zákony č. 130/1974 Sb. a zákonem č. 272/1996 Sb., kdy podle zákona č. 130/1974 příslušelo ústřední řízení povodňové ochrany Ministerstvu životního prostředí, naopak v zákoně č. 272/1996 Sb. toto příslušelo Ministerstvu zemědělství. Bezprostředně po povodni se však nedostatky začaly odstraňovat, prostřednictvím opatření Ministerstva životního prostředí. Na základě rozhodnutí Ústřední povodňové komise uložilo Ministerstvo životního prostředí zkoordinovat povodňové plány okresů a ucelených povodí. V této souvislosti byl aktualizován i Povodňový plán České republiky. Následně byl vydán metodický pokyn pro zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby, jehož výsledkem by byl přenos informací o hladinách a průtocích vodních toků z jednotlivých hlásných profilů. Rovněž byla připravena a schválena úprava vodního zákona. Průběh povodní v červenci 1997 byl společně i s poznatky ze zahraničí zdrojem poznatků, které byly využity ke zlepšení povodňové ochrany na území České republiky.

Co se týče řešení povodňové situace na jaře roku 2006, díky jasnější právní úpravě bylo vše snazší a rychlejší. Ovšem i zde byly zjištěny závady a nedostatky. Nejednalo se ale o nedostatky na straně lidského faktoru, ale o nedostatky na protipovodňových opatřeních, které bylo třeba opravit. Tyto nedostatky jsou rozebrány v kapitole č. 7. V závěrečné zprávě o povodni z roku 2006 jsou navrženy organizační doporučení pro zlepšení činnosti povodňových orgánů. Navrhuje se zde prověření možnosti zasílání aktuálních údajů o stavech a průtocích v hlásných profilech z dispečinku Povodí Moravy na povodňové orgány na úrovni krajů a obcí s rozšířenou působností. Pro účely dopravy orgánů k zaplaveným územím a zjištění aktuálního stavu bylo doporučeno zakoupení terénního vozu s náhonem na 4 kola. V závěru se doporučuje zpracovat povodňové plány pro areály společností v záplavovém území nebo pro areály s rizikovým provozem na území zaplaveném při povodni v roce 1997. stanovení správce povodňových stavítek a doplnění povodňového plánu obce s rozšířenou působností Uherské hradiště o nově získané zkušenosti.

V následující tabulce (viz tab. č. 12) je znázorněno porovnání zasahujících složek u povodní v roce 1997 a v roce 2006. Můžeme si zde všimnout, že u jednotlivých zasahujících složek se jejich činnost liší. Je to i díky tomu,

že v roce 2006 nebylo zapotřebí tolik činností jako u povodně v roce 1997. Například pomoc Armády České republiky při řešení povodně v roce 2006 zde nebyla potřeba. Hasiči se zde věnovali pouze odčerpávání vody ze zaplavených oblastí, čištění podchodů pro chodce a evakuaci nemocnice. Kdežto u povodně z roku 1997 měli navíc na starost varování obyvatelstva, materiální zabezpečení a monitorování vývoje povodňové situace. Co se dále zdravotnické péče týče, v roce 1997 byla zajištěna z okolních obcí. V roce 2006 toto nebylo potřeba, nemocnice byla sice evakuována, ale akutní případy nadále přijímala, ambulance byly nadále v provozu.

Zasahující složky	Povodeň 1997	Povodeň 2006
HZS	Evakuace, varování obyvatelstva, materiální zabezpečení, technická opatření, průzkum a monitorování situace, zásobování pitnou vodou a potravinami	Čerpání vody, evakuace, prokopávání odvodňovacích kanálů, čištění podchodů
PČR	organizace dopravy, vytyčování přístupových tras složek IZS do míst zásahu, humanitární pomoc pro postižené obyvatelstvo, varování obyvatelstva, střežení evakuovaných oblastí	Zabezpečení míst pro autobusy (evakuace), kontrola hrází (průsaky), ostraha nemocnice po evakuaci, řešení přestupků (porušení zákazu vjezdů, zákaz trénování veslařského klubu)
Zdravotnická pomoc	Evakuace nemocnice Uh, ZZS zajištěna lékaři ze Sterého města, Buchlovic, Uh. Hradiště, Uh. Brodu	Evakuace nemocnice UH, akutní případy nemocnice nadále přijímá, ambulance funkční
Armáda	Posílení složek PČR při ostraze evakuovaných oblastí, preventivní a speciální práce	Armáda nezasahovala
Energetici, vodaři	Zásobování pitnou vodou	Zásobování pitnou vodou
Správci vodních toků	Povodí Moravy, Státní meliorační správa – spolupráce při preventivních opatřeních	Povodí Moravy – kontrola stavu hrází
Tisk, média	Spolupráce přes tiskového mluvčího	Tisková zpráva pro veřejnost, tiskové prohlášení, tisková mluvčí

Tabulka 12 Porovnání činnosti zasahujících složek u jednotlivých povodní

Zdroj: vlastní

8. Návrhy na zlepšení protipovodňových opatření

Které protipovodňové opatření byly po roce 1997 na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště realizovány, je uvedeno v podkapitole 4.3.1. V současnosti se realizuje projekt v oblasti ochrany životního prostředí. Jedná se o revitalizaci toků a vodohospodářských uzlů na povodí řeky Moravy. Jedna revitalizace je již u konce. Jednalo se o stavbu v obci Nedakonice, která byla ukončena v květnu minulého roku. Cílem byla revitalizace odstaveného ramene Moravy Oblučí a zlepšení vodního režimu Dlouhé Řeky, která obcí protéká. Kvůli nevhodně provedeným vodohospodářským úpravám na potoce býval často zanášen naplaveninami, které průtok ucpávají a brání tak toku do říčky Morávky. Při deštích se tak voda ze zaneseného potoka stávala hrozbou pro obecní i soukromý majetek. Pročištění toku by však bylo potřeba nejen u dolní části obce Nedakonice, ale i v části obce v blízkosti pošty.

Kromě prohloubení a pročištění potoka proběhla výstavba dvou odtoků řeky Moravy směrem od jezu k lužním lesům. Tyto odtoky na sebe nenavazují a jsou zde vybudovány i stavidla (viz obrázek č. 11). Na stavidle směrem k ramenu Oblučí je umístěna i vodočetná lať.

Obrázek 11 Revitalizace vodního uzlu v Nedakonicích

Zdroj: vlastní

Výstavba je sice u konce, ale dle mého názoru má své mouchy. U obou stavidel vede voda do míst, které jsou zanesené travinami a různými porosty.

Proto, aby bylo opatření při povodňové situaci účinné, je potřeba oblast, kam voda vede, dostatečně vyčistit. Voda by se tak lépe vsakovala do půdy a nezůstávala by na povrchu. Což je při současném suchu velmi pravděpodobné, půda zkrátka není na vsakování většího objemu vody připravena (znázorněno na obrázku č. 12).

Obrázek 12 Znárodnění nedostatku u stavidla v Nedakonicích

Zdroj: vlastní

Zároveň v případě zvýšení hladiny Dlouhé Řeky, kdy hráze nejsou dostatečně vysoké, je pravděpodobné, že voda přepadne právě tady k tomuto stavidlu. Voda se tak bude hromadit na území orné hospodářské půdy. Nepoškodí sice obydlí obce a soukromých osob, ale bude mít negativní vliv na hospodářství. Toto opatření by mělo být realizováno na více místech po vodním toku řeky Moravy. V případě zvýšení hladiny řeky Moravy by se po otevření stavidel voda dostala do lužních lesů, kde by majetek obce ani obyvatel v zásadě neohrožovala. Stejnou stavbu bych doporučila i v obci Kostelany nad Moravou, kdy by voda byla odbočena směrem ke Kunovickému lesu.

Jako další nedostatek v protipovodňových opatřeních shledávám nezpevněné hráze. I když se hráze u řeky Moravy na jistých úsecích již opravily a zpevnily, stále jsou místa, kde toto zpevnění chybí. Ve Starém Městě u plavebního kanálu č. 2 jsou nedostatečně upravené hráze řeky Moravy. Voda z tohoto plavebního kanálu Baťova kanálu se vlévá do řeky Moravy. Hráze

oddělují řeku Moravu od obytné zóny (viz obrázek č. 13). Údolím na hrázi navíc vede cesta, která se napojuje na cyklostezku vedenou po hrázi (viz obrázek č. 14). V případě větších srážek či povodní se tato oblast, kudy vede cesta, zaplní vodou. I přes to, že plocha po konec hráze je možná dostatečně velká, při velkých povodních by vodu tato hráz nemusela zadržet a obytná zóna by tak nebyla v bezpečí. Navrhují zpevnění této hráze minimálně na úseku délky této obytné zóny ve Starém Městě.

Obrázek 13 Vyobrazení hráze ve Starém Městě na mapě

Zdroj: vlastní

Obrázek 14 Cesta napojující se na cyklostezku ve Starém Městě

Zdroj: vlastní

Závěr

Povodně v roce 1997 způsobily obrovské materiální škody především na Moravě a bohužel si vyžádaly i desítky lidských životů. Byly impulsem pro kvalitativní změnu legislativy v oblasti ochrany před povodněmi a v oblasti krizového řízení. Jako první byl schválen ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, a následně zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy. Lze si položit otázku: došlo by k tak rychlému rozvoji krizové legislativy bez povodní v roce 1997? Odpověď je těžká a dnes již nepodstatná. Faktem však zůstává, že povodně v roce 1997 byly odpovědnými orgány řešeny prakticky v legislativním vakuu, kdežto v roce 2006 již šlo o klasický proces řešení krizové situace při vyhlášených krizových stavech, kdy odpovědné orgány krizového řízení měly naprosto jednoznačnou a pevnou oporu v krizové legislativě. Toto je základní rozdíl mezi povodní v roce 1997 a povodní v roce 2006. Konkrétní navržená opatření pro posílení ochrany před povodněmi v oblasti správního obvodu s rozšířenou působností Uherské Hradiště představují klíčový krok směrem ke zvýšení odolnosti této oblasti vůči následujícím povodňovým událostem. Byly navrženy opatření, které směřují k posílení ochrany před povodněmi v oblasti tohoto správního obvodu. Jedním z hlavních návrhů je posílení hráze a zvýšit tak její stabilitu a odolnost vůči povodňovým událostem. Dalším významným opatřením je výstavba umělých „potoků“, které by měly za úkol odvést nadměrnou vodu z řeky Moravy do okolních lužních lesů.

Spolupráce odborníků se správci vodních toků a místními samosprávami je klíčová pro úspěšnou implementaci a udržitelnost navržených opatření. Ochrana před povodněmi je nekonečný proces, který vyžaduje průběžné monitorování a provádění neustálých inovačních změn. I když se vystaví nová opatření, je nutné se zaměřit na jejich účinnost a odolnost, případně nedokonalosti vylepšit. U stávajících protipovodňových opatření je nutné kontrolovat jejich stav a zajistit jejich dlouhodobou udržitelnost. Pouze tak můžeme efektivně reagovat na povodňová rizika a zmírnit jejich negativní dopady. Výsledkem bude posílení

odolnosti regionu vůči povodňovým událostem, zvýšení ochrany obyvatel a jejich majetku a ochrana životního prostředí.

Seznam zdrojů

Monografie

- [1] ANTUŠÁK, Emil. *Krizový management. Hrozby, krize, příležitosti*. 1.vyd. Praha, 2009, ISBN 978-80-7357-488-8.
- [2] HÁLEK, Vítězslav. *KRIZOVÝ MANAGEMENT - teorie a praxe*. 1. vyd. DonauMedia Bratislava, 2008. ISBN 978-80-89364-00-8.
- [3] HORÁK, Rudolf; DANIELOVÁ, Lenka; KYSELÁK, Jan; NOVÁK, Ladislav. *Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu*. Vyd. Linde Praha, 2011. ISBN 978-80-7201-827-7.
- [4] HRIVNÁK, Ján; BURDOVÁ, Lenka; POLÍVKA, Lubomír. *Metody a nástroje řešení krizových situací*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze. 2009 ISBN: 987-80-7251-304-8.
- [5] MATĚJČEK Josef; HLADNÝ Josef. *Povodňová katastrofa 20.století na území České republiky*. Praha, Ministerstvo životního prostředí, 1999. ISBN 80-7212-130-8.
- [6] NOVÁKOVÁ, Jaroslava; KRULÍK, Oldřich; BUREŠ, Radek. *Úvod do bezpečnosti a krizového řízení I*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-343-7.
- [7] TARČÁNI, Oldřich a kolektiv. *Teorie a praxe krizového řízení I., 2.* Doplněné a upravené vydání. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2015. ISBN 978-80-7251-435-9.

Jiné zdroje

- [1] Místní adaptační strategie města Uherské Hradiště na změnu klimatu, EKOTOXA s. r. o., 2021
- [2] Povodňový plán správního obvodu ORP Uherské Hradiště, Městský úřad Uherské Hradiště
- [3] Povodňový plán Zlínského kraje, Krajský úřad Zlínského kraje
- [4] Souhrnná zpráva o povodni na území ORP Uherského Hradiště, Městský úřad Uherské Hradiště, 2006
- [5] Souhrnná zpráva o povodni v okrese Uherské Hradiště (povodeň 1997), Městský úřad Uherské Hradiště, 1997

- [6] Vyhodnocení povodňové situace v červenci 1997, Ministerstvo Životního prostředí ČR, 1998

Časopisecké články

- [1] Staroměstské noviny, Červencová apokalypsa, Městský úřad Staré město, 1997
- [2] Staroměstské noviny, Měsíčník starého města a okolních obcí, Městský úřad Staré město, roč. XXV, 2017

Zákonná úprava a IAŘ

- [1] Důvodová zpráva k zákonu č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení
- [2] Důvodová zpráva k zákonu č. 254/2001 Sb., o vodách
- [3] Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR
- [4] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení
- [5] Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách
- [6] ZP 27/2011 Metodický pokyn Ministerstva životního prostředí k zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby

Webové stránky a elektronické zdroje

- [1] *Digitální povodňová kniha*. Online. POVIS. Ministerstvo životního prostředí. Dostupné z: http://www.povis.cz/html/index.html?povis_dpk.htm.
- [2] *Historické povodně, digitální povodňový plán Uherské Hradiště*. Online. Crisis Consulting s.r.o. Dostupné z: https://uh.povodnoveplany.cz/lang_cs/clanek/1156/.
- [3] *Komplexní zhodnocení povodňové katastrofy v červenci 1997 a návrh systému zabezpečení obnovy území postižených povodněmi, případně dalšími přírodními katastrofami*. Online. Ministerstvo životního prostředí, 1998. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/FFE92214F77E542CC1256FC800402F47/\\$file/komplexni.htm](https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/FFE92214F77E542CC1256FC800402F47/$file/komplexni.htm).
- [4] *Krajská správa ČSÚ ve Zlíně*. Online. Český statistický úřad. 2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xz/>.

- [5] Meteorologické a hydrologické vyhodnocení jarní povodně 2006 na území ČR. Online. Český hydrometeorologický ústav. Dostupné z: <https://www.chmi.cz/files/portal/docs/hydro/povodne/pov06/index.html>.
- [6] *Pojmy*. Online. Ministerstvo Vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/povodi.aspx>.
- [7] *Povodeň 1997*. Online. Ministerstvo zemědělství ČR. Povodí Moravy s. p. Dostupné z: <http://www.pmo.cz/cz/uzitecne/povoden-1997/>
- [8] *Povodeň 2006*. Online. Ministerstvo zemědělství ČR. Povodí Moravy s. p. Dostupné z: <http://www.pmo.cz/cz/tag/povode%C5%88+2006/>.
- [9] *Povodňový plán SO ORP Uherské Hradiště*. Online. ENVIPARTNER s.r.o. Dostupné z: <https://www.edpp.cz/povodnovy-plan/orpuherske-hradiste/>.
- [10] *Technickobezpečnostní dohled*. Online. Vodní díla – TBD a. s. ČR. 2011. Dostupné z: <https://www.vdtbd.cz/bezpecnost-vodnich-del>.
- [11] *Základní informace o městě*. Online. Město Uherské Hradiště. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zakladni-informace-o-meste>.
- [12] *Záplavová území a hlásné profily Zlínského kraje*. Online. Krajský úřad Zlínského kraje. Odbor informačních a komunikačních technologií. Dostupné z: vms4.kr-zlinsky.cz/zaplavy.

Seznam tabulek

Tabulka 1 Povodňové orgány.....	13
Tabulka 2 Povodňové orgány obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště	15
Tabulka 3 Povodňové plány územních celků a jejich zpracovatelé.....	17
Tabulka 4 Správci vodních toků správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště	19
Tabulka 5 Kategorie hlásných profilů	21
Tabulka 6 Stupně povodňové aktivity.....	22
Tabulka 7 Seznam obcí ve správním obvodu Uherské Hradiště.....	26
Tabulka 8 ORP Uherské Hradiště – vybraná vodní díla.....	34
Tabulka 9 Povodňové orgány platné roku 1997	43
Tabulka 10 Porovnání povodní	44
Tabulka 11 Porovnání způsobených škod v areálu Nemocnice Uherské Hradiště.....	45
Tabulka 12 Porovnání činnosti zasahujících složek u jednotlivých povodní.....	47

Seznam obrázků

Obrázek 1 Dělení mimořádné události – povodeň	12
Obrázek 2 Hladinoměr – pěší lávka v Uherském Hradišti	18
Obrázek 3 Srážkoměr – střecha městského úřadu v Uherském Hradišti	18
Obrázek 4 Mapa katastrálních území obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště.....	25
Obrázek 5 Orgány obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště	28
Obrázek 6 Mapa obcí s rozšířenou působností na území Zlínského kraje.....	30
Obrázek 7 Přehled vodních toků na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště	32
Obrázek 8 Vodní díla na povodí Moravy ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště	33
Obrázek 9 Záplavová území ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště	36
Obrázek 10 Poloha nemocnice Uherské Hradiště v záplavovém území	37
Obrázek 11 Revitalizace vodního uzlu v Nedakonicích.....	48
Obrázek 12 Znázornění nedostatků u stavidla v Nedakonicích	49
Obrázek 13 Vyobrazení hráze ve Starém Městě na mapě.....	50
Obrázek 14 Cesta napojující se na cyklostezku ve Starém Městě.....	50

Seznam příloh

Příloha č. 1: Příklady varovného hlášení a vyrozumění obyvatel pomocí místního rozhlasu

Příloha č. 2: Povodňový plán ORP Uherské Hradiště

Příloha č. 1: Příklady varovného hlášení a vyrozumění obyvatel pomocí místního rozhlasu:

"Vážení spoluobčané, na základě rozhodnutí povodňového orgánu obce (jméno obce) byl v obci vyhlášen druhý (třetí) stupeň povodňové aktivity – stav pohotovosti (ohrožení)."

"Vlivem dlouhotrvajících dešťů (oblevy, rychlého tání sněhu) a v důsledku nepříznivé předpovědi počasí na nejbližší dny vyzýváme všechny občany bydlící v záplavovém území (konkretizovat ulice), aby zahájili opatření ke své ochraně před povodní podle povodňových plánů. Žádáme občany, aby započali zabezpečovací práce na svých nemovitostech, vyvezli dopravní prostředky ze suterénních garáží na místa mimo záplavovou oblast, přemístili cennější předměty ze suterénů a přízemí do výše položených míst (podlaží)."

"Vážení spoluobčané, v důsledku bezprostředního ohrožení přirozenou povodní na základě rozhodnutí povodňového orgánu je vyhlášena evakuace v obci (jméno obce)."

"Hrozí přívalová povodeň, zanechte veškeré činnosti a opusťte záplavové území."

"Vyzýváme dobrovolníky z řad občanů, aby se dostavili na určené místo s nářadím (pily, sekery, lopaty ...) a byli k dispozici povodňové komisi."

"Vyzýváme občany z určených částí, aby hlásili povodňové komisi na telefonní číslo aktuální povodňovou situaci v těchto místech."

"Vyzýváme občany, aby odstraňovali z dešťových vpustí a vtoků do kanalizace nečistoty a udržovali je funkční. Žádáme občany, aby hlásili povodňové komisi místa poškození kanalizace, výtok vody z kanalizace přes poklopy a jiné anomální jevy."

"Vyzýváme občany v postižené oblasti, aby jednali uváženě, nepodléhali panice a nešířili nepravdivé informace. Žádáme občany, aby pomohli starším a postiženým občanům provést nezbytná opatření. Na toto hlášení upozorněte i své spoluobčany."

Příloha č. 2: Povodňový plán ORP Uherské Hradiště

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE

Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro větší
soudržnost a přirostlá

POVODŇOVÝ PLÁN

města

Uherské Hradiště

Zlínský kraj

Podle: Zákona č. 254/2001 Sb. – o vodách a TNV 75 2931

Spadá pod správní obvod obce s rozšířenou působností: **Uherské Hradiště**

Vodní tok: **Morava**, s přítoky Březnice, Jarošovský potok, Stará Olšava
Olšava, s přítoky Olšovec, Mikovický potok

Správce vodního toku: **Povodí Moravy, s. p., Brno**

Zpracoval: **Crisis Consulting, s.r.o Uherské Hradiště** datum: září 2023

Schválil: **Rada města Uherské Hradiště**

Městský úřad Uherské Hradiště, odbor životního prostředí

soulad s p.pl. vy.sp.celku č.j. MUUH-OŽP/73361/2012/SchE ze dne: 22.11.2012

Povodí Moravy s.p., Brno zn. PMO51790/2012-219/Pr ze dne: 4.10.2012

Lesy ČR s.p., ST pov. Moravy, Vsetín č.j. LCR957/004703 ze dne: 9. 7.2012

Obsah

Obsah.....	3
A. ÚVODNÍ ČÁST	6
Preambule.....	6
Správa vodních toků a vodoprávní úřed.....	7
Příslušné související povodňové komise.....	8
PK města Staré Město (Morava, Bafův plavební kanál).....	10
PK města Kunovice (Olšava).....	10
PK obce Kněžpole (Mistřický potok, Březnice, Burava).....	10
PK obce Popovice (Olšovec, Olšava).....	11
PK obce Podolí (Olšava).....	11
S. Související povodňové komise sousedících.....	11
ORP na území Zlínského kraje.....	11
PK ORP 183 Zlín (Bečva, Dřevnice, Morava).....	11
PK ORP 178 Uherský Brod (Olšava).....	11
PK ORP 175 Otrokovice (Morava).....	11
PK ORP 173 Kroměříž (Morava).....	12
E. Sousedící povodňové komise ORP mimo rámec Zlínského kraje.....	12
PK ORP 146 Kyjov, kraj Jihomoravský.....	12
PK ORP 154 Veselí nad Moravou (Morava), kraj Jihomoravský.....	12
PK ORP 166 Přešov (Morava), kraj Olomoucký.....	12
PK ORP 164 Olomouc (Morava), kraj Olomoucký.....	12
B. VĚCNÁ ČÁST	13
Charakteristika zájmového území.....	13
Hydrologické údaje.....	14
Letní hydrologický režim.....	14
Zimní hydrologický režim.....	15
Otokové poměry.....	22
Hlásné profily a srážkoměrné stanice v úPP města Uherské Hradiště.....	23
Analýza časových možností.....	24
Historické povodně.....	26

Popis správního území města Uherské Hradiště.....	27
Charakteristika ohrožených objektů	28
Objekty na tocích.....	28
Druh a rozsah ohrožení	30
Přirozená povodeň	30
Přirozená povodeň ovlivněná mimořádnými příčinami	34
Zvláštní povodeň	34
Místa snižující odtokové poměry.....	35
Ohrožující a ohrožené objekty.....	37
Místa ohrožená bleskovou povodní.....	38
Ledové jevy.....	39
Opatření k ochraně před povodněmi.....	40
Povodňové prohlídky.....	41
Předpovědní povodňová služba	42
Organizace hlášené povodňové služby	42
Organizace hlídkové služby	43
Stupně povodňové aktivity.....	44
Činnost povodňového orgánu v době nebezpečí a při povodni.....	47
Konkretizace činnosti povodňové komise při vývoji povodňové epizody.....	47
C. ORGANIZAČNÍ ČÁST.....	51
Zabezpečení evakuace.....	51
Povodňová komise města Uherské Hradiště.....	52
Organizace povodňové služby.....	53
Způsob vyhlášení stupňů povodňové aktivity	55
Činnost PK města při jednotlivých SPA.....	59
Pracovní skupiny PK města Uh. Hradiště.....	60
Hlášená služba.....	64
Výstražná a varovná oznámení okolním obcím a subjektům.....	64
Organizace dopravy.....	65
Způsob zabezpečení záchranných a zabezpečovacích prostředků.....	66
Způsob vyžádání pomoci při povodni.....	66
D. GRAFICKÁ ČÁST	68
E. PŘÍLOHY	69
E.1. Seznam zkratk.....	69

E.2. Schéma toku informací.....	72
E.3. Varovné signály sirén.....	75
E.4. Povodňová kniha.....	79
E.5. Osnova souhrnné zprávy o povodni.....	80
E.6. Zprávy o historických povodních.....	82
Příloha E.6.1. Souhrnná Zpráva o povodni 1997.....	82
Příloha E.6.1. Souhrnná Zpráva o povodni 2002.....	82
Příloha E.6.2. Souhrnná Zpráva o povodni 2006.....	82
Příloha E.6.3. Souhrnná Zpráva o povodni 2010 květen a červen.....	82
Příloha E.6.4. Vyhodnocení povodni 2010 květen a červen.....	82
E.7. Návrh vyhlášení a odvolání SPA.....	83
E.8. Evidenční listy hlásných profilů.....	84
E.9. Export dat z POVIS.....	84
E.10. Ohrožené objekty města.....	84
Seznam ohrožených objektů v dPP města.....	84
Seznam ohrožujících objektů v dPP města.....	84
E.11. Evidence hlásiců BMIS.....	84
E.12. Fotodokumentace.....	84